

משטרת ישראל

אגף המבצעים

נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע

מספר:	תת-פרק:	פרק:
221.109.01	שת"פ גופי הצלה וחירום	מבצעים וחירום

נהלי אג"מ

שם:
נוהל אב שת"פ משטרת ישראל עם ארגונים וגופי
חירום והצלה באירוע

תאריך פרסום: 29/07/2020
תאריך תחילה: 28/11/2013
תאריך ביטול:
נוסח: 1

נוהל זה תקף עד הודעה אחרת

נוהל אב שת"פ משטרת ישראל
עם ארגונים וגופי חירום
והצלה בארוע

תוכן העניינים

נוהל אב שת"פ משטרת ישראל עם ארגונים וגופי חירום והצלה בארוע.....1

נספח י"ב - פעילות שירות בתי הסוהר.....62

הקדמה

במסגרת תפקידיה של משטרת ישראל בתחום ביטחון הפנים והסדר הציבורי היא נושאת באחריות לפיקוד

ושליטה על אירועים המתרחשים בשטח שבתחום אחריותה לבט"פ על פי כל דין.

אחריות זו כוללת פיקוד ישיר על כלל הגורמים שנוטלים חלק באירוע במטרה למצות את היכולות הטמונות

אצל כל אחד מהגורמים באופן מיטבי.

כדי להבטיח שאחריות זו תמומש באופן מקצועי ואפקטיבי נדרשים הסדרים בין כלל הגופים באמצעות נוהלי

עבודה משותפים שיגדירו את אופן ההתנהלות בעת אירוע וכן ההכנות לקראת.

נוהל זה בא להסדיר את שיתוף הפעולה בין משטרת ישראל לשאר גופי החירום, ההצלה והביטחון בעת אירוע

והוא מתבסס על הניסיון והלקחים שהצטברו במהלך השנים.

מבחננו מעבר לכתיבת הנוהל המשותף יהיה במימושו הלכה למעשה כולל עדכון והתאמה מתמידים.

תודה מיוחדת לכלל הגופים והגורמים שנטלו חלק בגיבוש הנוהל.

בברכה,

ניסים מור, ניצב
ראש אגף המבצעים

1. תקציר הנוהל

1.1 מטרת הנוהל

מטרתו של נוהל זה היא להסדיר את שיטת הפיקוד, התיאום והשליטה של משטרת ישראל באירועים בלתי מתוכננים מול גורמי החירום העזר וההצלה, לצורך שמירה על ביטחון הנפש והרכוש, הסדרת התנועה, שמירת הסדר הציבורי ואכיפת החוק – בתחומי אחריותה של מ"י לביטחון הפנים על בסיס החלטות ממשלה ועפ"י כל דין.

1.2 המצבים המבצעיים

הוראות נוהל זה נוגעות לכל סוגי ורמות האירועים אשר בתחום אחריות מ"י לטיפול, החל מרמת אירוע שגרה מקומי (כמו למשל תאונת דרכים בשילוב מס' גופים) דרך אירוע חירום שבשגרה ועד אירוע אסון המוני. נוהל זה תקף גם במצב בו הוכרז מצב מיוחד בעורף או מצב חירום לאומי ובלבד שהאחריות לטיפול באירוע הנה בידי משטרת ישראל.

הנוהל אינו עוסק באירועים מוגדרים שלגביהם הופצה פקודת היערכות ארצית או לחילופין אירועים שבהם צה"ל הוא המפקד על כלל הכוחות.

1.3 הבסיס החוקי – סמכות ואחריות

1.3.1 סמכות ואחריות עפ"י חוק - לכל אחד מהגופים השותפים בנוהל קיימת הגדרת סמכות ואחריות בתחומי עפ"י הדין (ר' נספח א' – הבסיס החוקי – סמכות ואחריות).

1.3.2 קביעת המשימות - במקרים בהם מופעל נוהל זה, משטרת ישראל היא בעלת האחריות לפיקוד ולשליטה על האירוע ומתוקף כך גם בעלת הסמכות לתאום ולקביעת סדרי עדיפויות כלליים לגופים הפועלים באירוע בהתאם ליעודם ולתפקידיהם של הגופים עפ"י דין.

1.3.3 קביעת אופן הביצוע - אופן הביצוע של המשימות יקבע ע"י כל אחד מהגופים בהתאם לשיקולים המקצועיים שלו.

1.4 עקרונות לקיום שיתוף פעולה בין הגורמים

שיתוף פעולה יעיל ואפקטיבי בין ארגונים שונים בתנאים של טיפול באירוע מחייב הקפדה של כל הגורמים על העקרונות הבאים:

1.4.1 עליונות הצלת חיים – כל הגופים שמים בראש סדר העדיפות לכל פעולותיהם בכל רגע נתון את עיקרון עליונות הצלת חיים.

1.4.2 מימוש אחריות חוקית – כל גוף יממש את האחריות המוטלת עליו עפ"י חוק, ויסייע לגופים האחרים למימוש אחריותם בהתאם לדרישתם.

1.4.3 הובלה של משטרת ישראל – כל הגופים יפעלו בהתאם לקביעת משטרת ישראל עליה מוטלת אחריות הכוללת לפיקוד ושליטה באירוע. במידת הצורך, כל גוף אחראי לחבור למשטרת ישראל באופן יזום לצורכי תיאום ושליטה.

1.4.4 דרגי תיאום – התיאום בין הגופים השונים יעשה ככל הניתן בין דרגי פיקוד / ניהול מקבילים , כלומר: רמה ארצית מול רמה ארצית, רמה מחוזית מול רמה מחוזית וכן הלאה . בנוסף יש חשיבות קריטית לרמתם המקצועית של קציני הקישור המוחלפים בין הגופים – במערכי הפו"ש.

1.4.5 השקיפות – כל אחד מהגורמים יספק למשטרת ישראל ולשאר הגורמים את כלל המידע הרלוונטי לפעילותו המבצעית בשטח, ובכלל זה מידע פנימי במידה שהוא רלוונטי להשתלבותו במאמצי הטיפול באירוע בהתאם לחוק. כל גוף אחראי לגבש ולהציג באירוע את תמונת המצב הרלוונטית בתחומו. באחריות משטרת ישראל לגבש את המידע ולהפיץ תמונת מצב כוללת לגורמי החירום וההצלה.

1.4.6 הדדיות – כל אחד מהגורמים יקפיד לקיים יחסי גומלין עם שאר הגורמים באופן שיחזק את האמון והיכולת לשיתוף פעולה באירוע.

1.4.7 יזומה – כל אחד מגופי החירום וההצלה מצופה ליזום פעולות באופן עצמאי לקידום הטיפול באירוע בתחומי אחריותו עפ"י חוק.

1.5 חריגה מהנהוג – היה ונוצר מצב חריג שבו יש הכרח לחרוג מהנהוג הדבר יבוצע באישור הגורמים הבאים בלבד : ברמה הארצית – מפכ"ל / ר' אג"מ / ממ"ז .

1.6 רעיון מבצעי

פעולה מבצעית מתואמת ומשולבת בין כוחות בעת אירוע שבאחריות מ"י לטיפול תחת פיקוד תיאום ושליטה של משטרת ישראל . התיאום בין הגורמים מבוסס על מספר רמות של תיאום מבצעי בעת אירוע : (1 בין הכוחות בשטח ; 2) בין מפקדות (קדמיות ואחוריות) של הגורמים השונים ; 3) באמצעות הקמת מפקדה אחודה (חפ"ק אחוד) לפי נסיבות העניין.

1.7 אחריות מקצועית לנוהל

משטרת ישראל / אג"מ / מחלקת מבצעים / ר' תחום שת"פ מבצעי.

1.8 שיטה – תיאור כללי

עם התקבל ידיעה על אירוע תופץ הודעה בין מכלולי השליטה בגופים השונים על התרחשות האירוע תוך ציון מירב הפרטים . כל אחד מהגופים מזניק לשטח את כוחותיו הראשוניים לטיפול באירוע בהיבטים שבתחום אחריותו , עפ"י החוק .

מפקד כוח המשטרה האחראי בשטח מבצע הע"מ ראשונית ומתאם את פעילות הכוחות בשטח ובהתאם מדווח למרד"מ המחוזי ולרמת הפיקוד הממונה . במקביל מזעיק כוחות נוספים .

במידה ומימדי האירוע מחייבים תיאום ברמה גבוהה יותר , התיאום יבוצע בין מפקדות (חפ"קים) של הכוחות הפועלים או באמצעות הקמת מפקדה אחודה בשטח ו/או במטה המחוז של המשטרה ו/או במטא"ר (הכול בהתאם לצורך ולפי חומרת והיקף האירוע) .

המשטרה תפקד על האירוע ותתאם את פעילות הכוחות בשלבים השונים של האירוע במספר מאמצים מתואמים שכל אחד מהם באחריות גורם מוסמך ובסיוע של כוחות נוספים (לדוגמה : כב"א אחראי לכיבוי שריפה אך בסיוע כוחות נוספים) .

1.9 שלבים עיקריים באירוע

אירוע משולב מתנהל במספר שלבים עוקבים המייצגים את מדרג הפעולות והשת"פ של הגופים השונים בעת הטיפול באירוע.

- 1.9.1 שלב א' – התראה והזנקה : קבלת ידיעות על האירוע והגעת כוחות לשטח.
- 1.9.2 שלב ב' – מענה ראשוני: פעילות עצמאית של כל אחד מהכוחות בתחומו.
- 1.9.3 שלב ג' – הע"מ ראשונית: הע"מ ראשונית של מפקד כח המשטרה הראשון בשטח.
- 1.9.4 שלב ד' – פעילות מתואמת בפיקוד מ"י: תעדוף משימות ותיאום של מ"י מול שאר הגופים.
- 1.9.5 שלב ה' – סיום האירוע: העברת אחריות ממ"י לגורמים המוסמכים הממשיכים טיפול.

1.10 ארגון השטח

ארגון השטח של האירוע יוגדר ע"י מ"י בתיאום עם גופי החירום וההצלה וישמש מרכיב חשוב בשפה המשותפת בין כל הכוחות.

ארגון השטח יתבסס על ההגדרות הבאות:

- 1.10.1 שלושה אזורי פעילות (פנימי, חיצוני ורחוק) שכל אחד מהם מתאפיין בסוגי פעילות שונים.
- 1.10.2 שלושה אזורי סיכון (גבוה, בינוני ונמוך) שבאמצעותם מוגדרים כללי שהייה ופעילות לכוחות.

1.11 מאמצים

1.11.1 משמעות כללית

המאמצים הם צירי הפעולה המרכזיים הנדרשים לטיפול באירוע. כל מאמץ עשוי להימשך בכל אחד משלבי הפעולה או בכולם.

1.11.2 פירוט המאמצים :

- (1) הצלת חיים לרבות חילוץ, פינוי וטיפול בנפגעים.
- (2) הכלה, בידוד הזירה ומניעת התרחבות האירוע.
- (3) שליטה באירוע לרבות תיאום ושת"פ בין גופים.
- (4) פעולות אכיפה : סד"צ, תנועה, פח"ע ובט"ש.
- (5) חקירה לרבות זיהוי פלילי.
- (6) מידע לציבור וטיפול באוכלוסייה.
- (7) לוגיסטיקה.

2. פירוט השיטה

2.1 פירוט השלבים

סעיף זה מתאר את השלבים המאפיינים של התפתחות השת"פ בין הגופים במהלך הטיפול באירוע. לכל שלב מסגרת פעילות מובחנת, הישג נדרש מוגדר ופעילויות מרכזיות לביצוע.

2.1.1 שלב ראשון – התראה והזנקה

זמן: מרגע קבלת ידיעה במוקד 100 של מ"י והגדרתה ועד תחילת פעולה אפקטיבית באתר האירוע של ארגוני החירום וההצלה. יתכן שההודעה הראשונית תתקבל בגופים אחרים. תחילת האירוע במשטרת ישראל כאחראית לפו"ש באירוע הוא מרגע קבלת הידיעה אצלה. **הישג מבצעי נדרש:** הודעה על האירוע התקבלה בכל גורמי ההצלה וגורמי העזר והם פועלים ומפעילים סד"כ ואמצעים בהתאם לתו"ל ולנהלים הרלוונטיים לסוג האירוע ולמידע הראשוני שנתקבל אודותיו.

פעילויות מרכזיות:

- א. קבלת מידע אודות האירוע ואיסוף מידע זמין ראשוני.
- ב. העברת הודעה ראשונית ממ"י על האירוע לפעולה או לידיעה, לגורמי ההצלה ולגורמי העזר בצירוף מידע רלוונטי (באם זוהה סוג האירוע – ציון סוג הפקודה שתופעל, אם יש צורך בכך).
- ג. פתיחת צירי הגעה ופינוי.
- ד. הכוונת הכוחות המגיעים לשטח.
- ה. הגעת הכוחות והאמצעים לאתר האירוע ותחילת פעילות מבצעית ראשונית לטיפול באירוע.
- ו. ביצוע פעילות עצמאית של כל גוף בתחומו לטיפול באירוע בהתאם לתו"ל ולנהלים הפנימיים.
- ז. פרסום מידע ראשוני לציבור לפי הצורך.

2.1.2 שלב שני – מענה ראשוני

זמן: מתחילת פעולה אפקטיבית באתר האירוע של גורמי ההצלה וגורמי העזר ועד סיום ביצוע פעולות מיידיות עצמאיות של כל גוף.

הישג מבצעי נדרש: הכוחות שהגיעו לאתר האירוע פועלים באופן עצמאי, תוך ביצוע תיאום ישיר בין הכוחות.

פעילויות מרכזיות:

- א. טיפול באירוע של גורמי ההצלה וגורמי העזר בהתאם ליעוד בחוק, לתו"ל ולנהלים הפנימיים.
- ב. ביצוע תיאום ישיר בשטח בין הגורמים השונים בהתאם לסיכומים מוקדמים, תוכניות ופקודות ועל פי המצב בשטח.
- ג. פרסום מידע והנחיות לציבור במידת הצורך.

2.1.3 שלב שלישי – הע"מ ראשונית

זמן: מרגע שקיימים בידי מפקד האירוע נתונים בסיסיים לגיבוש תמונת מצב ראשונית של האירוע.

הישג מבצעי נדרש: מפקד האירוע יגבש תמונת מצב ראשונית וינחה את גורמי ההצלה ואת גורמי העזר לפעילות מתואמת.

פעילויות מרכזיות:

- א. גיבוש תמונת מצב כוללת של האירוע במגבלות המידע הזמין ע"י מפקד האירוע במ"י.
- ב. העברת בקשות לסיוע למ"י מצד גורמי ההצלה וגורמי העזר ומצד מ"י לגורמי החירום וההצלה.
- ג. מתן הנחיות ברורות לכלל הגורמים בשטח ע"י מפקד האירוע במ"י במסגרת הסמכות המוקנית למ"י בחוק.
- ד. בידוד ראשוני של זירת האירוע ומאמצים משותפים להכלת האירוע.
- ה. פרסום מידע והנחיות לציבור לפי הצורך.

2.1.4 שלב רביעי – פעילות מתואמת בפקוד מ"י

זמן: מסיום הע"מ ראשונית ומתן הנחיות מ"י לגורמים השונים לפעולה מתואמת ועד לסיום האירוע.
הישג מבצעי נדרש: מיצוי מיטבי של כלל הכוחות והמשאבים הזמינים לצורך הטיפול באירוע.
פעילויות מרכזיות:

- א. שיתוף פעולה במדרגים הנדרשים בנסיבות האירוע: תיאום בין כוחות, תיאום בין מפקדות או מפקדה אחודה.
- ב. ביצוע הערכת מצב מתמשכת עם נציגי כלל הגופים בחפ"ק האחד / מפקדה אחודה.
- ג. ביצוע הערכת מצב עתית בראשות מ"י במדרגים השונים ובפרט ע"י מפקד האירוע במ"י.
- ד. ביצוע הערכת סיכונים ע"י הגורם המקצועי המוסמך והעברת עדכונים בחפ"ק האחד בהתאם.
- ה. פעולה מתואמת של כל הגורמים לטיפול באירוע – עפ"י השלבים והמאמצים המפורטים בנוהל.
- ו. תיעוד המידע לצורכי תחקור עתידי והפקת לקחים.
- ז. פרסום מידע והנחיות לציבור לפי הצורך.

2.1.5 שלב חמישי – סיום אירוע

זמן: מסיום הטיפול בגורמי האירוע, פינוי הנפגעים, החזרת התנועה לשגרה ועזיבה של עיקר הכוחות את השטח ועד העברת האחריות לגורמים המוסמכים, לשיקום וחזרה לשגרת החיים.

הישג מבצעי נדרש – סיום הטיפול באירוע ע"י גורמי ההצלה וגורמי העזר והעברה סדורה של האחריות ממ"י לגורמים המוסמכים.

פעילויות מרכזיות -

- א. פינוי עיקר הכוחות והאמצעים משטח האירוע.
- ב. ביצוע הע"מ משותפת של מ"י, בשיתוף עם גורמי החירום וההצלה ועם הגורמים המוסמכים אליהם עוברת האחריות, תוך ביצוע הליך העברת אחריות מסודר.
- ג. הכרזת מ"י על פירוק מפקדה אחודה במידה והוקמה.

- ד. ביצוע תחקור והפקת לקחים בכלל הגופים וריכוז תחקיר מסכם במשטרת ישראל.
ה. עדכון נוהל זה בהתאם ללקחים מהאירוע.

2.2 פירוט המאמצים

בחלק זה יפורטו שבעת המאמצים הראשיים המכסים את כלל הפעילויות הנדרשות לטיפול באירוע. כל אחד מהמאמצים מחולק למספר מאמצי משנה כמפורט .

2.2.1 מאמץ ראשון: הצלת חיים ופעולות חילוץ

תכלית המאמץ : התמקדות כלל הכוחות המגיעים לזירה בפעולות מצילות חיים לרבות טיפול בנפגעים ופינויים לבתי חולים , חילוץ לכודים ופינויים מזירת האירוע .

מאמצי משנה : חילוץ לכודים, טיפול רפואי ראשוני בשטח ופינוי נפגעים וחללים מהזירה.

2.2.1.1 מאמץ משנה: טיפול רפואי ראשוני בשטח ופינוי נפגעים וחללים מהזירה

הגדרה: כלל הפעולות המשולבות שנועדו למתן טיפול רפואי ראשוני בשטח והבאת הנפגעים מהר ככל הניתן לקבלת טיפול רפואי סדור בידי גורם הטיפול הרפואי המתאים ביותר.

הפעולות כוללות: הפעלת כלל כוחות הרפואה באירוע בפעולות הצלת חיים בשטח ומתן עזרה ראשונה, מיון הנפגעים וקביעת סדרי עדיפות לפינוי, הכנת הנפגעים לפינוי, פינוי רכוב, פינוי מוסק, פינוי עצמאי.

גורם מוביל: מד"א ובסיוע משטרת ישראל .

הישג נדרש:

- מניעת החמרת הפגיעה והידרדרות רפואית בטרם הגעה לבית החולים.
- פינוי כל הנפגעים והחללים בהתאם לסדר עדיפות לפינוי באמצעים המתאימים ביותר.
- לספק כל המידע הרלוונטי על סיבות הפגיעה והנפגע לגורמי הרפואה להמשך טיפול.
- הבטחת ציר תנועה חופשית של רכבי פינוי לזירת האירוע ולבתי החולים ע"י מ"י.

2.2.1.2 מאמץ משנה: חילוץ לכודים

הגדרה: כלל הפעולות המשולבות שנועדו לחילוץ והצלת חיים של לכודים או הנמצאים תחת סיכון באיזור האירוע , לשם פינויים לקבלת טיפול ומענה רפואי.

הפעולות כוללות: איתור לכודים, חילוץ מכלי רכב, חילוץ ממבנים ומהריסות, חילוץ ממקומות גבוהים משיטפונות , מאירוע דליקה , מזירת חומ"ס ועוד, ומתן טיפול רפואי ראשוני.

גורם מוביל : משטרת ישראל ובסיוע כוחות מקצועיים : פקע"ר , כב"ה ומד"א

הישג נדרש:

א. איתור, חילוץ לכודים ומתן טיפול רפואי ראשוני לכל הנפגעים החיים בזמן.

ב. חילוץ בעלי חיים ורכוש תוך סיכון מינימלי לכוחות החילוץ.

2.2.1.3 מאמץ משנה: טיפול רפואי בדרג בתי החולים

הגדרה: כלל הפעולות המשולבות למתן טיפול רפואי מתאים, שלם ובזמן לנפגעים.

הפעולות כוללות: הכנת המוסד הרפואי לקליטת הנפגע, ביצוע ויסות שניוני של נפגעים בין בתי חולים, ומתן טיפול רפואי מתאים ושלם.

גורם מוביל: משרד הבריאות.

הישג נדרש:

א. היערכות מקדימה של המוסדות הרפואיים.

ב. מתן טיפול רפואי מתאים בבתי החולים לכלל הנפגעים.

ג. מסירת מידע לציבור בבתי החולים.

2.2.2 מאמץ שני: הכללת האירוע

תכלית המאמץ: בידוד זירת האירוע ומניעת התפשטות והתרחבות האירוע.

מאמצי משנה: בידוד זירת האירוע, מניעת התרחבות האירוע והתפשטותו, הפסקת מחוללי האירוע ופינוי אזורים בסיכון וביצוע דוברות ראשונית ומיידית באירוע.

2.2.2.1 מאמץ משנה: בידוד זירת האירוע

הגדרה: כלל הפעולות המשולבות שנועדו להפחתת הסיכון הקיים באירוע באמצעות מניעת כניסת אוכלוסייה לאיזור האירוע או לאיזור הסיכון טרם נוטרלו מחוללי האירוע ולאפשר חופש פעולה של כוחות ההצלה וכוחות העזר.

הפעולות כוללות: חסימת צירים ודרכי גישה רכובים ורגליים, הצבת מחסומים לבקרת הנכנסים לאזור המבודד, ניתוב תנועה מחוץ ובסמוך לזירת האירוע על מנת לאפשר תנועה חופשית של כוחות ההצלה וכוחות העזר אל זירת האירוע וממנה, והודעה לציבור על השטח הסגור והגבלות התנועה בו ובסמוך לו.

גורם מוביל: משטרת ישראל. גורמים משתתפים: הרשות המקומית.

הישג נדרש:

א. בידוד זירת הפעולה ומניעת התפשטות והתרחבות האירוע.

ב. מתן חופש פעולה לכוחות הפועלים בשטח.

ג. תנועה חופשית של כוחות ההצלה וכוחות העזר אל זירת האירוע וממנה.

ד. מניעת כניסת אנשים וגורמים שאינם מורשים לזירת האירוע.

ה. תכנון צירי נסיעה חליפיים לציבור ולכוחות הפועלים באירוע.

הגדרה: כלל הפעולות המשולבות שנועדו להפחתת הסיכון הקיים והסיכון הפוטנציאלי דרך הפסקת פעילות מחוללי האירוע.

הפעולות כוללות: איתור וניטור של מחוללי האירוע, פעולות כיבוי והשתלטות על שריפה, עצירה ונטרול דליפת חומרים מסוכנים, הריסת מבנים מסוכנים, ניתוק חשמל, סגירת מים בהצפות, איתור מטעני פח"ע נוספים וכו'.

גורם מוביל: כב"א. בהשתתפות המשרד להגנת הסביבה, הרשות המקומית ועוד.

הישג נדרש:

- א. נטרול השפעת מחוללי האירוע על אזור הפגיעה לשם כניסת גופי החירום וההצלה לחילוץ ופינוי נפגעים.
- ב. נטרול מחוללי אירוע היוצרים איום פוטנציאלי נוסף.
- ג. שימוש באמצעי מיגון ונקיטת אמצעי בטיחות מתאימים ע"י הכוחות הפועלים באירוע.

הגדרה: כלל הפעולות המשולבות שנועדו להפחתת הסיכון הקיים והסיכון הפוטנציאלי לאוכלוסיה האזרחית ולרכוש, על ידי פינוי בני אדם, בעלי חיים ורכוש הנמצאים במרחב שבו קיים סיכון להתרחבות הפגיעה של מחוללי האירוע.

הפעולות כוללות: הגדרת איזור הסיכון ואופי הסיכון, הודעה על פינוי, פינוי אוכלוסיה עצמאי או מאורגן, פינוי מתקנים (כמו: בתי כלא, בתי חולים מוסדות ומפעלים), פינוי ישובים, פינוי חומרים היכולים להעצים את אפקט הפגיעה של מחוללי הסיכון (חומרי בעירה ודלק, חומרים מסוכנים, וכדומה) פינוי בעלי חיים, נידוד המפונים למקומות אירעיים וטיפול בצורכי המפונים עד לחזרתם למקומם הקבוע לאחר הסרת הסיכון.

גורם מוביל: באזור הפנימי דגש לפעולות מצילות חיים - משטרת ישראל ובסיוע רשות מקומית וכוחות נוספים, באזורים הרחוקים בהם אין סכנה מיידיית - הרשות המקומית.

הישג נדרש:

- א. פינוי סדור ובזמן של איזור הסיכון ללא פגיעה בנפש או ברכוש כתוצאה מהפינוי עצמו.
- ב. פינוי מלא של איזור הסיכון מאוכלוסיה אזרחית והפנייתה למקום מבטחים זמני.
- ג. טיפול סביר במפונים.
- ד. שמירה על הרכוש המפונה עד לחזרתו למקומו הקבוע / חזרתו לבעליו החוקיים.

הגדרה: דוברות מיידית וקונקרטית לאירוע ומשמעויותיו כלפי הציבור.

הפעולות כוללות: הפצת מידע חיוני לציבור תוך ציון אזורים בסיכון ובכלל זה משמעויות צירי נסיעה וכללי התנהגות בסיסיים ראשוניים הנגזרים מהאירוע.

גורם מוביל: משטרת ישראל.

הישג נדרש:

- א. צמצום אי הוודאות לציבור .
- ב. הגדרת ציפיות מהציבור ברמה הבסיסית הראשונית .
- ג. צמצום נפגעים נוספים בנפש וברכוש .

2.2.3 **מאמץ שלישי: פיקוד ושליטה באירוע**

תכלית המאמץ: תיאום בין כלל הכוחות הפועלים באירוע תחת פיקוד משטרת ישראל באמצעות חפ"ק אחד, תוך יצירת תמונת מצב אחודה וגיבוש הערכת מצב בהתאם .

מאמצי משנה: פתיחת חפ"ק אחד לתיאום ושליטה באירוע, קביעת מאמצים וסדרי עדיפויות לטיפול באירוע וביצוע הערכות מצב בהשתתפות כלל הגופים להשגת פעולה אחודה ומתואמת בין הגופים.

2.2.3.1 **מאמץ הפיקוד והשליטה**

הגדרה: כלל הפעולות שנועדו לסנכרן ולתאם את כלל הגופים לכדי מאמצים יעילים בטיפול באירוע תחת פיקוד משטרת ישראל.

הפעולות כוללות: תהליך קבלת החלטות הנוגעות לאופן ניהול האירוע המתבססות על הצגת תמונת מצב והמלצות הגורמים הפועלים באירוע, חיבור הנתונים לכדי תמונת מצב כוללת באירוע והפצתה, תיאום בין מפקדי כוחות בשטח, תיאום בין מכלולי שליטה עורפיים ומפקדות, הקמת חפ"ק אחד וביצוע הערכת מצב מתמשכת משולבת בפיקוד מ"י .

הכוחות הפועלים: גורם מוביל – משטרת ישראל. גורמים משתתפים נוספים - כלל כוחות ההצלה וכוחות העזר.

הישג נדרש:

- א. קבלת החלטות מבוססות על הנתונים הרלוונטיים וההמלצות המקצועיות של הגופים.
- ב. חבירה ותיאום בין מפקדים בשטח .
- ג. הקמת חפ"ק אחד / צובר חפ"קים – בהתאם לצורך .
- ד. איגוד כלל נציגי הגופים לצורך הע"מ ועדכון מתמשכים בחפ"ק האחד.
- ה. נציגי הגופים בחפ"ק האחד מעדכנים את מפקד החפ"ק מטעם מ"י בתמונת המצב של הארגון אותו הם מייצגים ומקבלים ממפקד החפ"ק את כל המידע הרלוונטי הקשור לאירוע ומעבירים את המידע הזה לאחור – לארגונים אותם הם מייצגים .
- ו. יצירת תמונת מצב שלמה והפצתה .
- ז. ביצוע הערכת מצב משולבת .
- ח. ביצוע הערכת סיכונים באירוע – ע"י הגורם המקצועי המתאים (לפי סוג האירוע) .

- ט. קביעת מאמצים לטיפול וסדרי עדיפות למשימות .
- י. פעולה אחודה ומתואמת בין הכוחות במאמצים השונים.
- יא. פתרון יעיל ואפקטיבי של בעיות תאום ברמת השטח .
- יב. העברת דרישות לקבלת כוחות ואמצעים להמשך טיפול באירוע (לפי הצורך)
- .
- יג. קביעת הנחיות לאוכלוסיה האזרחית והעברתם לטיפול הגורם המתאים .

2.2.4 מאמץ רביעי : פעולות אכיפת חוק

תכלית המאמץ : פעולות לאכיפת סדר ציבורי , מחאות , מניעת כניסת גורמים בלתי מורשים לזירת אירוע , מניעת אירועי ביזה , הסדרת התנועה בצירים וקיום ושמירת הבטי"ש.

מאמצי משנה: מניעת אירועי סדר ציבורי , הסדרת בהתנועה בצירים , מניעת אירועי ביזה ושמירת הבטי"ש .

2.2.4.1 מאמץ משנה : מניעת הפרות סדר

הגדרה: כלל הפעולות המשולבות שנועדו למנוע ולטפל בהפרות סדר על מנת לאפשר פעולה חופשית וללא הפרעות של כוחות ההצלה והעזר בטיפול באירוע.

הפעולות כוללות: הערכות להתקהלויות במוקדי האירוע ובבתי החולים , פיזור התקהלויות והפגנות המפריעות לפעולות כוחות ההצלה וכוחות העזר, נוכחות שוטרים והגברת כוחות אבטחה של בתי החולים ובמוקדים אחרים, קיום שגרת סיורים והצבת כוחות במוקדים שבהם מתפתחים אירועי סדר ציבורי ובאזורים מהם פונתה אוכלוסייה או שבהם יש חשש למעשי ביזה , הערכות לכליאת עצורים מאירועי סדר ציבורי נרחבים .

גורם מוביל : משטרת ישראל .

הישג נדרש:

- א. מניעת הפרעת פעילותם של כוחות ההצלה וכוחות העזר.
- ב. מניעת שיבוש הגעתם של הכוחות לאיזור האירוע.
- ג. שמירת צירי פינוי פנויים.
- ד. מניעת כניסת גורמים בלתי מורשים לזירת האירוע .
- ה. מניעת אירועי ביזה מאזורים מפונים .
- ו. מוכנות להעברה סדורה של האבטחה באזורים שפנו לרשות המקומית .
- ז. טיפול בהפרות סדר שהתפתחו כתוצאה מהאירוע.
- ח. מוכנות ותיאום מול שב"ס בהיבטי ליווי עצורים מאירועי סד"צ .

2.2.4.2 מאמץ משנה : הסדרת התנועה בצירים

הגדרה: כלל הפעולות המשולבות שנועדו לאפשר פינוי נפגעים ואחרים מאזורי סיכון, הכנסת כוחות נדרשים לטיפול באירוע, שמירת צירי תנועה פתוחים לבתי חולים, והזרמת התנועה כסדרה ככל הניתן מחוץ לאיזור החיצוני של האירוע.

הפעולות כוללות: חסימת כבישים, הסדרת התנועה בצירים חליפיים, שמירה על צירים פנויים לבתי חולים פינוי הריסות (שחוסמות צירים) ועוד.

גורם מוביל: משטרת ישראל. גורמים מסייעים: הרשות המקומית, רח"ל – הפעלת הרשות הלאומית לדרכים.

הישג נדרש:

- א. צירים פנויים לצורך פינוי נפגעים ואוכלוסיה מאזור האירוע.
- ב. צירים פנויים לבתי חולים עבור אמבולנסים ועובדי בתי החולים.
- ג. תנועה זורמת במידת האפשר מסביב לגבולות האירוע.
- ד. תנועה מבוקרת של כוחות לתוך זירת האירוע.
- ה. תכנון צירי תנועה חליפיים.

2.2.4.3 מאמץ משנה: שמירת הביטחון השוטף

הגדרה: כלל הפעולות המשולבות שנועדו לשמור על רצף הביטחון השוטף ומניעת פיגועים חבלניים בזמן הטיפול באירוע והגברת תחושת הביטחון האישי בקרב הציבור.

הפעולות כוללות: פריסת כוחות לאבטחת האזור, מחסומים ועוד.

גורם מוביל: משטרת ישראל.

הישג נדרש:

- א. שמירה על רצף הביטחון השוטף באזור האירוע ובמעגלי פעילות נוספים.
- ב. הפגנת נוכחות עם כוחות לחיזוק תחושת הביטחון של הציבור.
- ג. מניעת ניצול האירוע כבסיס לפח"ע.

2.2.5 מאמץ חמישי: החקירה

תכלית המאמץ: חקירת האירוע לבירור הנסיבות, איסוף ממצאים מזירת האירוע לרבות גביית עדויות וניתוחם, זיהוי נפגעים לרבות אלמונים וזיהוי חללים.

מאמצי משנה: ביצוע חקירה לבירור נסיבות האירוע, זיהוי נפגעים לרבות אלמונים וחללים.

2.2.5.1 מאמץ משנה: פעולות החקירה

הגדרה: כלל הפעולות המשולבות שנועדו לאסוף ממצאים מזירת האירוע בסמוך להתרחשותו לצורך חקירת האירוע בהמשך או לצורך הבנת האפשרויות להתפתחות האירוע בטווח המידי.

הפעולות כוללות: איסוף ממצאים פיזיים וזיהויים, גביית עדויות, ניתוח הממצאים והסקת מסקנות ראשוניות הרלוונטיות בנסיבות האירוע.

הכוחות הפועלים: משטרה (מודיעין, חקירות, מז"פ, חבלה) ובנוסף שב"כ ומשרדי ממשלה רלוונטיים עפ"י אחריותם לחקירה ואכיפה עפ"י חוק.

גורם מוביל: משטרת ישראל

הישג נדרש:

- א. איסוף מירב הממצאים מזירת האירוע.

- ב. ניתוח מהיר של הממצאים לצורך הבנת האירוע ופוטנציאל ההתפתחות שלו.
- ג. שמירת זירת האירוע.

2.2.5.2 מאמץ משנה : זיהוי נפגעים אלמונים וחללים

הגדרה: כלל הפעולות המשולבות שנועדו לזיהוי של חללים ונפגעים אלמונים.

הפעולות כוללות: איסוף ממצאים פיזיים וזיהויים, גביית עדויות, ניתוח הממצאים והסקת מסקנות, זיהוי הפצועים האלמונים.

הכוחות הפועלים: משטרת ישראל, מז"פ, חבלה, מ' הבריאות.

גורם מוביל: משטרה.

הישג נדרש:

- א. איסוף מירב הממצאים מזירת האירוע.
- ב. ניתוח מהיר של הממצאים לצורך זיהוי נפגעים אלמונים.
- ג. זיהוי נפגעים אלמונים בבתי החולים ע"י מ"י.

2.2.5.3 מאמץ משנה : זיהוי ופינוי של חללים

הגדרה: כלל הפעולות המשולבות שנועדו לפנות חללים בכבוד מאיזור האירוע למכון לרפואה משפטית לצורך בירור סיבת המוות ולצורך זיהויים.

הפעולות כוללות: איסוף מידע בזירת האירוע, זיהוי ופינוי החללים כולל חלקי גופות מאזורי האירוע, פינויים למכון רפואה משפטית ובדיקת הגופות.

גורם מוביל: משטרת ישראל.

הישג נדרש:

- א. פינוי בכבוד.
- ב. איסוף של כל חלקי הגופות.
- ג. זיהוי מדעי של כל החללים.

2.2.6 מאמץ שישי : מידע דוברות וטיפול באוכלוסיה

תכלית המאמץ : פעולות להפצת מידע וטיפול באוכלוסיה אזרחית.

מאמצי משנה : פעולות להנחיית הציבור כיצד לנהוג, הסברה ודוברות, טיפול, ליווי ותמיכה במשפחות הנפגעים והחללים והמשך קיום שגרת החיים.

2.2.6.1 מאמץ משנה : מסירת מידע והנחיות לציבור

הגדרה: כלל הפעולות המשולבות שנועדו לספק מידע לציבור בנוגע לאירוע ולהנחות אותו לגבי התנהגות נדרשת במטרה למנוע הפרעה לכוחות הפועלים באירוע ואף לסייע להם בפעולתם.

הפעולות כוללות: ריכוז מידע לגבי ההתרחשויות באירוע ומשמעויותיהן, הקמת מרכזי מידע (לרבות בבתי חולים – עם נציגות), מענה טלפוני לאזרחים ועוד.

גורם מוביל : כל גוף הפועל באירוע מוסמך למסור מידע לציבור בתחומי אחריותו עפ"י חוק. הנחיות התנהגות לציבור יוגדרו ע"י משטרת ישראל לפי המלצת הגורמים המקצועיים הרלוונטיים.

הישג נדרש:

- א. מידע נגיש לציבור לגבי האירוע.
- ב. הנחיות התנהגות מוסמכות ומתואמות ע"י משטרת ישראל.

2.2.6.2 מאמץ משנה : דוברות

הגדרה: כלל הפעולות הדוברות המשולבות שנועדו לאפשר לתקשורת לסקר את האירוע באופן שיאפשר מידע אמין לציבור, לא יפגע במאמצי הטיפול באירוע ואף יסייע להם. הפצת הודעות הנוגעות לאירוע ע"י הגופים – יהיו מתואמות מול דובר מ"י האחראי בשטח.

הפעולות כוללות: הכנסת עיתונאים לאזור האירוע, ראיונות עם ממלאי תפקיד, הקמת מרכז מידע לעיתונאים, הוצאת ידיעות לגופי התקשורת השונים, ביצוע ישיבות עיתונאים, הנפקת מדיה דיגיטלית ממקורות גופי ההצלה וכוחות העזר (לדוגמה צילומי מזל"ט או צילומי מצלמות אבטחה מזירת האירוע).

הכוחות הפועלים: גורם מוביל- דובר משטרת ישראל. גורמים משתתפים נוספים - דוברים של כל גופי ההצלה וגופי עזר.

הישג נדרש:

- א. מינימום הפרעה לכוחות הפועלים בשטח.
- ב. מניעת הדלפות של מידע חסוי לתקשורת ומהתקשורת.
- ג. גורמי התקשורת נשמעים להוראות המשטרה ופועלים בתיאום מול דובר מ"י.
- ד. מניעת העדפה בין כלי התקשורת.
- ה. צמצום אי הוודאות בקרב האוכלוסיה.

2.2.6.3 מאמץ משנה : טיפול במשפחות נפגעים וחללים

הגדרה: כלל הפעולות המשולבות שנועדו לסייע למשפחות החללים והנפגעים בזמן הראשוני שלאחר האירוע בהתמודדות עם המצב החדש.

הפעולות כוללות: מתן הודעה למשפחות על מעורבות יקיריהן באירוע, מתן מידע למשפחות על מצב יקיריהן, עזרה פיסית ונפשית בהתמודדות עם הידיעה, ליווי המשפחת ע"י גורמי מקצוע.

גורמים מובילים: לגבי חללים - מ"י, לגבי נפגעים אזרחים – הרשות המקומית, לגבי נפגעים מקרב גופי הצלה וגופי עזר – הגופים עצמם.

הישג נדרש:

- א. אפס טעויות במסירת הודעה למשפחות – גילוי רגישות בהתאם.
- ב. הודעה באמצעות גורם מקצועי מתאים.
- ג. איש קישור אחד לכל למשפחה.

2.2.6.4 מאמץ משנה : המשך קיום שגרת החיים במהלך האירוע

הגדרה: כלל הפעולות המשולבות שנועדו לאפשר המשך קיום שגרת חיים של האוכלוסייה באזורי האירוע השונים במהלך הטיפול באירוע ככל הניתן.

הפעולות כוללות: הספקת מים, חשמל, ומזון וכו'.

הכוחות הפועלים: רשות מקומית, רח"ל, משרדי ממשלה ועוד.

גורם מוביל – רח"ל/מל"ח והרשות המקומית (בהתאמה להיקף ואופי האירוע).

הישג נדרש:

א. מינימום שיבוש שגרת החיים לאוכלוסייה באזורי האירוע השונים.

ב. הספקת צרכי קיום הכרחיים של אוכלוסייה שלא מפונה בתוך אזור האירוע.

2.2.7 **מאמץ שביעי:** התמיכה הלוגיסטית

תכלית המאמץ: תמיכה לוגיסטית בכוחות הפועלים בשטח.

מאמצי משנה: חימוש, כלכלה, תחבורה, דלק, קשר ועוד.

2.2.7.1 **מאמץ לוגיסטיקה**

הגדרה: כלל הפעולות בגופים השונים שנועדו לאפשר לכוחות לפעול בצורה מיטבית לביצוע משימותיהם באזור האירוע ומחוצה לו וכן ארגון וסיוע במשאבים לאומיים בהיקף נרחב הנדרשים לטיפול באירוע.

הפעולות כוללות: אחזקה, הספקה וניוד הכוחות, ריכוז משאבי תחבורה, נקודות הלנה, משאבי ארגוני המתנדבים המוסדיים וכו'.

הכוחות הפועלים – כל גוף לעצמו - גורם מוביל : משאבים לאומיים – רח"ל .
גורמים משתתפים נוספים - רשות מקומית, צה"ל.

הישג נדרש:

א. רציפות מלאה לפעולת הכוחות מתחילת האירוע ועד לסיומו.

ב. הבאת משאבים לאומיים בזמן, בסוג ובהיקף הנדרש ומיצויים.

2.3 **ארגון המרחב**

ארגון המרחב מתבסס על הגדרת אזורי פעילות ואזורי סיכון. בד"כ לא תהיה חפיפה בין אזורים אלו, כיוון שחלוקתם והשימוש בהם שונים מיסודם כפי שמפורט להלן.

2.3.1 **איזורי הפעילות**

איזורי הפעילות מוגדרים גיאוגרפית בהתאם לעיקרי וסוגי הפעילות המבוצעים בכל אחד מהם. יחד עם זאת ישנן פעילויות המבוצעות בו זמנית ביותר מאיזור פעילות אחד. משטרת ישראל מגדירה קצין משטרה מפקד בעל אחריות ישירה לכל אחד מהאיזורים.

2.3.1.1 **איזור פנימי** – האיזור בו נמצא מוקד האירוע ובו מבוצעות הפעולות הישירות לטיפול באירוע כגון : כיבוי האש, טיפול רפואי מיידי, חילוץ וכו'.

2.3.1.2 **איזור חיצוני** – האיזור המקיף את האיזור הפנימי ובו מבוצעות הפעולות הנדרשות לתמיכת הכוחות הפועלים באיזור הפנימי, תיגבורם ומתן כל תמיכה או סיוע נדרש לפעילותם.

2.3.1.3 איזור רחוק – כלל שטח מדינת ישראל שמחוץ לאיזור הרחוק. באיזור זה מבוצעות הפעולות שמטרתן תמיכה בפעילויות הנדרשות באיזור הפנימי והחיצוני וכן מאמץ לשמירה על שגרת החיים ככל הניתן (הכל בהתאם לאופי, היקף וחומרת האירוע, כלומר יתכן אירוע במימדים ארציים נרחבים וייתכן אירוע במימדים מקומיים ברמת מרחב או מחוז).

2.3.2 איזורי הסיכון

איזורי הסיכון נקבעים בהתאם לרמת הסיכון לשהים בהם. הסיכון עלול לנבוע ממגוון רחב של גורמים כגון אש, עשן, חומרים מסוכנים, חשד להימצאות מטעני נפץ, חשש לקריסת מבנים ועוד. הגדרת איזורי הסיכון השונים תלויה בהנחיות לאוכלוסיה לשהייה ולפעילות באיזורים השונים ועלולה לכלול הגדרת מיון נדרש, הנחיות להסתגרות בבתיים, הגדרת פרק זמן מותר לשהייה ואף איסור כניסה בתנאים מסוימים. הגדרת איזורי הסיכון היא בסמכות המשטרה בהתאם להמלצת הגורמים המקצועיים המתאימים.

2.3.2.1 איזור סיכון גבוה – באיזור זה נשקף סיכון גבוה לשהים בו.

2.3.2.2 איזור סיכון בינוני – באיזור זה נשקף סיכון בינוני לשהים בו.

2.3.2.3 איזור סיכון נמוך – באיזור זה נשקף סיכון נמוך לשהים בו.

2.4 פיקוד ושליטה באירוע

2.4.1 כללי

נוהל זה עוסק באירועים בלתי מתוכננים בהם האחריות לפיקוד ושליטה הוא בידי משטרת ישראל. במסגרת זו תרכז משטרת ישראל את הערכת המצב המשותפת, תתעדף את המאמצים באירוע ותתאם את המשימות להשגת פעולה מתואמת, משולבת ואפקטיבית מול ארגוני העזר, החירום וההצלה.

פיקוד משטרת ישראל על אירוע בלתי מתוכנן יכול להתבצע בשלוש רמות:

(1) הפעלת כוחות ותיאום בשטח.

(2) תיאום בין מפקדות (קדמית ואחורית).

(3) הקמת מפקדה אחודה הכוללת את נציגי הכוחות (בשטח האירוע, במפקדת המחוז של המשטרה, במטא"ר או במקום אחר).

ככלל רמת השליטה הראשונית באירוע תיקבע ע"י המרד"ם המחוזי במשטרת ישראל ובהמשך ע"י רמות הפיקוד המתאימות ברמה המחוזית או ברמה הארצית (הכל בהתאם להיקף וחומרת האירוע).

המעבר מרמה אחת לרמה אחרת יהיה בהתאם לנוהל "יעוד ותפקידי מרכזי השליטה במשטרת ישראל" (נוהל מב"צ מס' 90.221.099).

נוהלי שליטה רלוונטים נוספים: נהל הפעלת חפ"קים במ"י, נהל הדיווח המבצעי במ"י.

2.4.2 תיאור רמות התיאום והשליטה באירוע

רמה 1 – הפעלת כוחות ותיאום בשטח

א. הטיפול ברמה זו כולל את כלל האירועים בהם מתקבלת קריאה במוקד 100 או מכל מקור אחר, הקריאה מועברת לזירת המשגרים השולחת למקום ניידת סיור ומיידעת

באירוע את המפקדות הרלוונטיות לפי הכוחות הצפויים להידרש בשטח: מד"א / כב"א / ניידות הגנת הסביבה וכו'.

- ב. מפקד כוח המשטרה בשטח יבצע הע"מ ראשונית, ידווח למרד"מ המחוזי ויפקד על האירוע בשטח, ובכלל זה יוודא תיאום פעילותם של כלל הגורמים בשטח.
- ג. במקרה ונדרש תגבור של אחד הכוחות הקיימים בשטח – תועבר הדרישה מהכוח בשטח למפקדה הממונה עליו.
- ד. תיאומים והעברת דיווחים בין הגופים ברמת התחנה יבוצע מול רמות פיקוד וניהול מקבילות, כלומר מול: המרחב במד"א, תחנה או האיגוד בכב"א, קב"ט הרשות הנוגעת, מחוז פקע"ר רלוונטי, מנהל מרחב ברחל, מפקדי מתקני שב"ס וציוותי הגנה"ס בגזרה.

רמה 2 – תיאום בין מפקדות

- א. במקרים החורגים מהשגרה הרגילה- מועבר הטיפול באירוע במרד"מ המחוזי מזירת המשגרים לזירה מרחבית.
- ב. הזירה המרחבית תהווה את המפקדה האחורית של מפקד האירוע שבשטח.
- ג. עם העברת האירוע לטיפול הזירה המרחבית יועבר הפיקוד בשטח לידי מפקד המרחב.
- ד. הזירה המרחבית תעביר דיווח על האירוע, בהתאם לנסיבות לכל הגורמים הרלוונטיים.
- ה. מפקד המרחב או מי מטעמו יפתחו את החפ"ק הקדמי בשטח לתיאום ושליטה באירוע וסנכרון המידע בין כלל הגורמים השותפים באירוע.
- ו. תיאומים והעברת דיווחים בין הגופים ברמת המרחב/מחוז יבוצע מול רמות פיקוד וניהול מקבילות, כלומר מול: המרחב במד"א, האיגוד בכב"א, קב"ט הרשות הנוגעת, מחוז פקע"ר רלוונטי, מנהל מרחב/מחוז ברחל, מפקדי מתקני שב"ס וציוותי הגנה"ס בגזרה.

רמה 3 – מפקדה אחודה (חפ"ק אחוד)

- א. לפי החלטת ממ"ז / ק. אג"מ מחוזי תוקם מפקדה אחודה לטיפול באירוע. המפקדה האחודה תנוהל ע"י משטרת ישראל ויקראו אליה נציגים (ק' קישור) מכלל הגופים הרלוונטיים.
- ב. כל אחד מהנציגים יהיה אחראי להצגה שוטפת של תמונת המצב והערכת המצב של הגוף שלו, יקח חלק בהערכות המצב המשותפות, ויעביר את הנחיות המפקדה לגורמים המתאימים אצלו.
- ג. מפקדה אחודה עשויה לקום בשטח ("חפ"ק אחוד") ו/או במפקדת המחוז ("מט"ס") ו/או במטה הארצי של מ"י ("מנמ"ל") / "מטא"מ מורחב").
- ד. תיאומים והעברת דיווחים מול גורמי חירום והצלה ברמה הארצית יבוצע ע"י אג"מ/מב"צ לפי הצורך באופן הבא: חטיבת המבצעים בצה"ל, אג"מ פקע"ר, אג"מ מד"א, אג"מ כב"א, אג"מ שב"ס, מנב"ט רשויות מקומיות, הנהלת מוקד הגנה"ס, רח"ט מבצעים ושליטה ברח"ל, אגף שעת חירום במשרד הבריאות וגורמים נוספים (בהתאם לאופי האירוע).

מפקדה אחודה תתבסס על המרכיבים הבאים:

- א. מכלול משטרתי המחובר למערכות המשטרה הרלוונטיות.
- ב. שולחן מרכזי בו יתקיימו הדיונים המשותפים ותוצג תמונת המצב האחודה.
- ג. מפקדות עצמאיות של הגורמים השונים בעלות יכולת לשליטה על כוחותיהם ולעבודה מול דרגי המטה שלהם.

פו"ש בין ארגונים

2.4.4

קיום קשרי עבודה בין הגופים בהתאם לעיקרון האחידות הטריטוריאלית החל מרמת התחנה, דרך רמת המרחב ועד רמת המחוז ומטא"ר כך שכל מדרג מבצע מיפוי של גורמי החירום העזר וההצלה בתחומו ויודע כיצד לחבור איתם בעת אירוע לצורך השגת פעולה מתואמת ומשולבת. כל זאת מתוך הנחת בסיס כי הקשר בין הגופים בעת אירוע הוא הכרח.

3. הערכת המצב המשותפת**3.1 הצגה של תמונת המצב**

בהערכת המצב המשותפת בהובלת מ"י תבוצע סקירה של האירוע כאשר מ"י מצידה וכל גוף מצידו יציגו את תמונת המצב, מיקום הכוחות, אזורים בסיכון, נושאים לטיפול ופערים.

מרכיבי תמונת המצב

3.1.1

- א. הצגת סטאטוס כוחות, נפגעים, מוקדי סיכון, נק' כינוס לכוחות, מיקום חפ"ק.
- ב. פרוט המשימות העיקריות של הגופים וסטטוס הביצוע שלהן.
- ג. פירוט הכוחות והאמצעים הפועלים ובכוננות ורמת הכשירות שלהם להמשך המשימות.
- ד. התפתחויות אפשריות והערכות סיכונים וכן נתוני מטאורולוגיה.
- ה. תאומים ודרישות.

סדר הצגת תמונת המצב (ניתן לשינוי בהתאם למצב)

3.1.2

- א. משטרה
- ב. מד"א
- ג. כב"א
- ד. צה"ל
- ה. שב"ס
- ו. רשות מקומית
- ז. משרד הגנת הסביבה

ח. משרד הבריאות

ט. רח"ל

י. גופים נוספים בהתאם לצורך ולאופי האירוע.

3.1.3 סיכום תמונת המצב

מפקד הכוח המשטרי יסכם את תמונת המצב ויגדיר סדרי עדיפות לטיפול ואת המאמצים הראשיים.

נציגי הגופים בחפ"ק האחד ימסרו את המידע שהתקבל למפקדות הארגוניות אותם הם מייצגים.

3.2 דיון הערכת המצב

3.2.1 דיון בסוגיות מרכזיות העולות מתמונת המצב.

3.2.2 דיון בדרכי פעולה אפשריות.

3.2.3 סיכום דרך הפעולה הנבחרת והפצת הנחיות ליח' השטח ולארגונים בהתאם.

3.3 הפצת פקודה

הפצה או עדכון של הפקודה לכל בעלי המשימות באירוע והגורמים הנוספים לידיעה.

4. שעון פעילות

4.1 הצורך בשעון פעילות

שעון הפעילות נדרש במקרים בהם מדובר באירוע מתמשך על פני מעל ליממה.

עיקר מטרתו של שעון הפעילות לסייע לגופים השונים להעריך בזמן למופעים קבועים של הערכת מצב משותפת.

שעון הפעילות עשוי להשתנות מאירוע לאירוע ואף מיום ליום בתוך אותו האירוע.

יחד עם זאת, יש חשיבות רבה לקביעה מראש של שעון פעילות על מנת לקיים בסיס משותף לכולם שהוא תקף מתחילת האירוע ועד שנקבע אחרת.

באירועים גדולים בהם מעורבים דרגים בכירים (כמו למשל מפכ"ל המשטרה, המשרד לבטחון פנים, רח"ל, הרמטכ"ל או משרד ראש הממשלה) קיים צורך להיערך לקראת הדיונים אצל הגורמים השונים על מנת לאפשר להם להבין את התמונה לאשורה ולסייע במקומות הנדרשים.

4.2 שעון הפעילות הבסיסי

שעון הפעילות הבסיסי יחל לפעול מרגע הקמת מפקדה אחודה לטיפול באירוע.

הערכות המצב של המפקדה האחודה יהיו בפרקי זמן של כל שעתיים או לפי הצורך.

מועדים אלו הם בהתאמה גם לשעון הפעילות הקבוע לדרגים הבכירים.

שעון פעילות למצבי חירום בעורף המתואם עם כלל הגופים מפורט בנוהל שת"פ משטרת ישראל עם רח"ל מס' 90.221.108.058 .

5. תקשורת מבצעית

5.1 **תקשורת מבצעית בתוך הגופים תתבסס על מערכות התקשורת האורגניות הקיימות בארגון.**

5.2 **תקשורת מבצעית בין גורמי השת"פ תתבסס על ארבעה רבדים:**

5.2.1 העברת מידע התראתי על בסיס זימוניות של המשטרה וצריבת גורמי מפתח בגופים השונים על תדרי המשטרה (ראה נוהל צריבת זימוניות ותדרי משטרה).

5.2.2 העברת מידע בין מערכי השליטה המרכזיים בגופים, ברוב המקרים באופן טלפוני.

5.2.3 תאום בשטח שיתבסס על רשת "מציל" וחבירה פיזית בין המפקדים.

5.2.4 תאום בין מפקדות וחפ"קים על בסיס אמצעי תקשורת ניחים וטלפונים סלולרים.

5.2.5 העברת מידע דיגיטאלי בין מפקדות על בסיס מערכות תקשוב (בהם מוצב מחשב משטרת).

5.3 **תדירות דיווחים בין כוחות וחמ"לים**

5.3.1 דיווח מיידי של כל ידיעה מכל גוף העלולה להיות לה השפעה מיידית על פעילותם של גופים אחרים ועל הפעילות המתואמת של כלל הגופים.

5.3.2 דיווח עיתי בהתאם לשעון פעילות.

5.3.3 דיווח מיוחד בהתאם לדרישת מפקד האירוע ו/או לחמ"ל משטרת ישראל.

5.4 **פירוט השימוש באמצעי התקשורת**

5.4.1 רשת "מציל" – יעודה המרכזי חבירה ותאום בין כוחות ההצלה בשטח האירוע.

5.4.2 רשתות פנימיות – נועדו לשליטה פנימית בכל כוח בהתאם למדרג הפיקוד שבו.

5.4.3 תקשורת טלפון בין חמ"לים – כלי מרכזי בהעברת ידיעות, הנחיות ופקודות בין חמ"לים.

5.4.4 סלולר – כלי לתיאום בין מפקדים ובין קציני קישור אינו מהווה כלי דיווח רשמי.

5.4.5 זימוניות – נועד להעברת ידיעות כלליות ועדכונים ואינו יכול לשמש כלי להעברת הנחיות, פקודות או התראות מבצעיות.

5.4.6 מערכות תקשורת (פנימיות, משותפות, אינטרנט) – נועדו להעברת מידע דיגיטאלי ומהוות כלי מרכזי להעברת דיווחים בין חמ"לים מהמשטרה לשאר גופי ההצלה (בהם מוצב מחשב משטרת).

5.5 **קביעת תדרים לשת"פ בין הגופים והגורמים בראשית האירוע**

עם הגעה של חפ"ק משטרת ראשון לשטח, תועבר הודעה למוקדי הגופים הרלוונטיים ובה יפורסמו שני תדרים ייעודיים לשיתוף פעולה בין גופים בארוע:

5.5.1 תדר מפקדים

5.5.2 תדר לחבירה בין כוחות

6. מסמכים ותיעוד

תיעוד מבצעי מסודר ומסמכים מבצעיים קבועים הינם חיוניים לתיאום מבצעי של כלל הגופים הפועלים בשיתוף פעולה וכן לתחקור ולהפקת לקחים לאחר האירוע .

6.1 מרכיבי התיעוד:

6.1.1 יומני מבצעים

ניהול יומני מבצעים פנימיים בכל אחד מהחמ"לים והחפ"קים של גופי ההצלה וכוחות העזר. יומני המבצעים של משטרת ישראל מעצם היותה אחראית על כלל הגופים הפועלים באירוע יכללו את כל הידיעות וכל פעולות של גורמי השת"פ ויהוו את המסמך הקובע והרשמי לתחקור.

6.1.2 פקודה אחודה

פקודה מבצעית היוצאת ממפקד האירוע מטעם המשטרה אל כלל יחידות השטח וגופי החירום , ההצלה והעזר והמכתיבה את התוכנית וההנחיות לפעולה משולבת באירוע המבצעי הספציפי.

6.1.3 העברת ידיעות

העברת ידיעות בין הגופים הנו שלב חשוב לגיבוש ההיערכות בגופים ולכן תהיה הקפדה על העברת ידיעות בצורה ברורה ומלאה . בהמשך יגובש פורמט להעברת ידיעה שיוסכם על ידי כלל הגורמים .

6.1.4 הנחיות מפקד האירוע

הנחיות מפקד האירוע הינן כפקודה הנכתבת בפורמט מקוצר ומהיר שנועד להעביר הנחיות מהירות של מפקד האירוע או של משטרת ישראל לכלל גופי החירום , ההצלה וכוחות העזר.

6.1.5 אמצעי תיעוד לצורכי תחקור

כלל הגופים ישמרו את כל התיעוד האפשרי לצורכי תחקור האירוע בהמשך ובכלל זה: הקלטות, צילומים, תדפיסי טלפונים וזימוניות, יומני מבצעים של כלל היחידות הפועלות וכו'. התיעוד ימסר בהתאם למוגדר בחוק.

7. בניין כוח

7.1 גיבוש תורה ונהלים

האחריות לגיבוש התורה והנהלים המשותפים לטיפול באירוע בלתי מתוכנן בתחומי אחריותה של המשטרה לביטחון הפנים – היא של משטרת ישראל בנוסף לכך – כל אחד מהגופים הנוספים אחראי לקיום התורה והנהלים הפנימיים אצלו לביצוע משימות בתחומי אחריותו ועפ"י ייעודו בחוק .

אחת לחצי שנה יבוצע דיון שולחן עגול בהשתתפות כלל הגורמים לדיון בנוהל זה לשם עדכון על בסיס הניסיון הנצבר בכלל הגופים – ע"י צוות הטמעה שייבחר לצורך כך .

7.2 תכנון

תוכניות מגירה מבצעיות ותוכניות לבניין הכוח יפותחו ע"י כל אחד מהגופים בתחומו.

כל התוכניות הרלוונטיות יועברו לידיעת משטרת ישראל / אג"ם / מח' מבצעים לצורך תיאום התוכניות בין כל הגורמים.

7.3 משאבי אנוש

האחריות המלאה לבניין הכוח בתחום משאבי אנוש : גיוס, מיון, הכשרה, הערכת ביצועים, רווחה ותגמול, היא על כל ידי כל אחד מהגורמים הפועלים לגבי אנשיו.

7.4 הדרכה ותרגילים

כל אחד מהגורמים אחראי לביצוע הדרכות ותרגילים לאנשיו בתחומי אחריותו.

המשטרה תיזום תרגול משותף עם גורמי החירום וההצלה בהיקף הבא: פעם בשנה במסגרת ארצית ופעם בשנה במסגרת מחוזית או מרחבית בכל מחוז ומרחב.

7.5 טכנולוגיה

הגדרת הטכנולוגיה הנדרשת לצורך הפעילות המשותפת של הגורמים תיעשה במשותף בין משטרת ישראל והגופים השונים.

7.6 לוגיסטיקה

כל אחד מהגופים אחראי להבטחת רצף התפקוד המבצעי שלו לכל אורך הזמן הדרוש לטיפול באירוע.

במידת הצורך יתואם סיוע לוגיסטי ע"י רח"ל באמצעות כלל משרדי הממשלה.

8. בקרה על הנוהל

8.1 הגוף המבקר

כל אחד מהגופים יבצע בקרה פנימית על עדכניות הנוהל ורמת הכשירות לפעולה על פיו. מסקנות הבקרה ישמשו את הגוף גם בדיוני עדכון הנוהל שירוכזו ע"י מ"י (ר' סעיף 7 – גיבוש תורה ונהלים).

8.2 נושאים לבקרה

נושאי הבקרה הרלוונטיים יוגדרו באופן עצמאי ע"י כל גוף. להלן מספר נושאי יסוד לבקרה.

8.2.1 הימצאות הנהלים העדכניים והתו"לים בגופים .

8.2.2 מיפוי ופריסת אמצעי הקשר לשת"פ בין הגופים .

8.2.3 שיבוץ והכשרת קציני קישור בחמ"לים ובחפ"ק אחד.

8.2.4 שילוב השת"פ בתרגילים פנימיים והשתתפות בתרגילי גופי השת"פ.

8.2.5 בקיאות מקצועית של גורמי מפתח בנהלי השת"פ.

8.2.6 הימצאות דרכי תקשורת עדכניים.

8.2.7 הימצאות עוזרים לשפה משותפת בין הגופים.

8.3 הכנת נגזרות לנוהל

8.3.1 יחידות השטח ברמת המחוז , מרחב ותחנה יכינו נגזרת לנוהל בהתאם למאפייני פעילותם .

8.3.2 נושאים חשובים : מיפוי גורמי החירום וההצלה עפ"י ג"ג טריטוריאלי , קביעת דרכי תקשורת , הגדרת אמצעים לתקשורת (קשר, מירס, טלפון ועוד) , אימונים משותפים ועוד

8.4 צוות הטמעה בין ארגוני

8.4.1 הקמת צוות הטמעה ובקרה בין ארגוני על הנוהל .

8.4.2 הצוות בהובלת מ"י (אג"מ/מב"צ) יפעל במסגרת דיוני "שולחן עגול" עם נציגי כלל הגופים .

8.4.3 הצוות יתכנס אחת לחצי שנה לבחון תקפות ורלוונטיות הנוהל , עדכונים ותיקונים לנוהל כתוצאה משינויי חקיקה , שינויים בתחומי אחריות בין הגופים , שינויים מבניים בגופים ועוד .

נספחים משותפים

נספח א' - הגדרות מונחים

1. אחריות לפיקוד ולשליטה :

האחריות לפיקוד ולשליטה הינה האחריות לפקד על גופי ההצלה השונים בזירות אירוע בעת התרחשותם על ידי תיאום פעילותם וקביעת סדרי העדיפויות הראויים במתן המענה המבצעי בזירות, לשם הצלת חיים וצמצום הפגיעה בנפש וברכוש. אחריות זאת כוללת גם קיום תרגילים משותפים עם גופי החירום ההצלה והעזר כהיערכות מקדימה לקראת התרחשות אירועים בעתיד .

האחריות לפיקוד ולשליטה אינה גורעת מאחריותם המקצועית של כל אחד מהגופים על פי חוק ועל פי תחומי אחריותם ופעילותם.

2. ארגוני חירום והצלה :

ארגוני החירום וההצלה לעניין נוהל זה הם : משטרת ישראל, צה"ל, רשות החירום הלאומית (רח"ל), כבאות ארצית, מגן דוד אדום, רשויות מקומיות, המשרד להגנת הסביבה, האגף לשעת חירום במשרד הבריאות.

3. זירת האירוע :

השטח המושפע ממחוללי האירוע או היכול להיות מושפע בתרחישי סיכון והשטח הנחוץ לפעילות אופרטיבית יעילה של כוחות ההצלה.

4. גורם מוביל מאמץ :

הגורם האחראי לניהול המאמץ ולתאום כלל הכוחות הפועלים בו, ליצירת תמונת מצב ולהערכתו ולהכנת ותכניות להמשך. הוא האחראי מבחינת מפקד האירוע לכל הפעולות המתרחשות במסגרת המאמץ המוגדר.

5. חפ"ק אחוד / מפקדה אחודה :

חדר פיקוד קדמי / מפקדה אחודה בהובלה ופיקוד של משטרת ישראל ובהשתתפות נציגים מכלל הגופים .

מטרתו ליצור תמונת מצב אחידה לגבי האירוע , על בסיסה הבנת האירוע , היקפו וחומרתו של האירוע וקבלת החלטות בהתאם לפעולת הכוחות באופן מתואם ומשולב .

6. קציני קישור :

נציגים מהגופים אשר משתתפים בהערכות המצב בחפ"ק האחוד ובמכלולי הפו"ש ברמות השונות שייעודם הצגת תמונת מצב הארגונית שלהם למפקד האירוע ובאמצעותם יועבר המידע הכולל לגבי האירוע לאחור (לרבות תמונת המצב , הנחיות ועוד), לארגונים שהם מייצגים .

נספח ב' - הבסיס החוקי

1. כללי

החלטות ממשלה שונות המפרטות חלוקת האחריות לביטחון הפנים בין משטרת ישראל לצה"ל :

א. החלטה בפ/3 ועדת שרים לענייני ביטחון בתאריך 2.8.78 .

ב. החלטה ב/7 ועדת שרים לענייני ביטחון מתאריך 21.10.75 .

ג. החלטה ב/137 ועדת שרים לענייני ביטחון מתאריך 19.06.79.

כל ההחלטות האמורות לעיל קובעות כי משטרת ישראל אחראית לביטחון הפנים בשטחים מסוימים במדינת ישראל ואילו צה"ל אחראי על בטחון הפנים בשטחים האחרים וכן על שטחי יהודה ושומרון (איו"ש – השטחים המוחזקים) .

2. החלטה ב/48 ועדת שרים לענייני ביטחון מתאריך ינואר 9.1.02 בדבר אחריות לטיפול בטרור בלתי

קונבציונאלי קובעת כי :

א. לשר הביטחון אחריות כוללת – צוות ניהול משבר ינהל את האירוע מטעמו.

ב. משטרת ישראל אחראית לפיקוד ושליטה באירוע במתאר כימי, בשטחים המצויים בתחום אחריותה לבט"פ.

ג. משטרת ישראל אחראית לפיקוד ושליטה בזירה או זירות באירוע במתאר ביולוגי, בהתאם להחלטת צוות ניהול משבר, ורק בשטחים שבתחום אחריותה לבט"פ.

ד. שר הביטחון רשאי לקבוע כי במקרים מסוימים האחריות לפיקוד ושליטה תועבר ממשטרת ישראל לצה"ל .

ה. צה"ל אחראי לפיקוד ושליטה באירוע במתאר כימי ובאירוע במתאר ביולוגי, בשטחים המצויים בתחום אחריותו לבט"פ.

ו. צה"ל אחראי לפיקוד ושליטה באירוע במתאר רדיולוגי.

ז. הערה: מאז החלטה זאת נחקק תיקון מס' 19 לפקודת המשטרה המתייחס לאסון המוני. לפיכך, ככל שהמדובר באירוע טב"ק שהינו בגדר אסון המוני- יחולו עליו הוראות פקודת המשטרה (ראה פירוט בסעיף 4) .

3. עפ"י סעיף 9 ג' לחוק ההתגוננות האזרחית תשי"א – 1951 - מצב מיוחד בעורף :

א. הכרזה – "שוכנעה הממשלה, כי קיימת סבירות גבוהה שתתרחש התקפה על האוכלוסייה האזרחית, רשאית היא להכריז, במדינה כולה או בשטח מסוים על מצב מיוחד בעורף" .

ב. סמכויות - בעת הכרזה על מצב מיוחד בעורף (סעיף 9ד) - "משהוכרז מצב מיוחד בעורף רשאים הרמטכ"ל, סגנו, ראש אגף מבצעים, מפקד פקע"ר וכל מפקד פיקוד אחר, לגבי המרחב שעליו הוא ממונה לתת ככל שהדבר דרוש לכל אדם, לסוגי בני אדם או לציבור כולו, כל הוראה הנדרשת לשמירתם או להצלתם של חיי אדם או רכוש ובכלל זה להטיל חובה לשהות במקומות ציבוריים מסוימים לרבות בבתים או בבניינים אחרים בחדרי ביטחון או במקלטים, לאסור או להגביל את הלימודים במוסדות החינוך ולתת הוראות לגבי שימוש בערכות מגן" .

ג. אחריות כוללת – שר הביטחון באמצעות הרמטכ"ל, סגנו, ראש אגף המבצעים, מפקד פקע"ר וכל מפקד פיקוד בגזרתו .

4. תיקון מס' 19 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971 מיום 16.8.05 בדבר סמכויות

המשטרה או צה"ל לפיקוד ושליטה בעת אירוע "אסון המוני" או חשש לאירוע שכזה:

א. הגדרת אסון המוני (סעיף 90 א') - "אירוע הגורם לפגיעה חמורה בשלום הציבור, בביטחון הנפש או הרכוש המתייחס לציבור גדול או לשטח גדול, או אירוע שיש בו חשש לפגיעה כאמור, לרבות מחמת פגע טבע, מפגע סביבתי, אירוע חומרים מסוכנים, אירוע כימי או ביולוגי, אירוע קרינה רדיולוגי, תאונה או פעילות חבלנית עוינת."

ב. סמכות ההכרזה:

(1) סעיף 90 ב' (א) – ככלל, מקום בו יש סבירות גבוהה שיתרחש אסון המוני, או שכבר התרחש אירוע כאמור, רשאי השר לביטחון הפנים להכריז על אירוע אסון המוני במדינה כולה או בחלקים ממנה.

(2) סעיף 90 ב' (ב) – במקרים הבאים האחריות לפו"ש איננה של משטרת ישראל וסמכות ההכרזה כאמור נתונה לשר הביטחון או לראש הממשלה:

(א) כאשר האירוע בשטח של מיתקן בטחוני או בתחומי שטח המוחזק על ידי צה"ל.

(ב) כאשר האירוע בשטח שעל פי החלטת הממשלה האחריות לביטחון הפנים בו היא של צה"ל.

(ג) כאשר האירוע בשטח שהוכרז לגביו מצב מיוחד בעורף או בתקופת קרבות, כמשמעותם בחוק [ההתגוננות](#) האזרחית.

(ד) כאשר האירוע, מקורו בכלי תעבורה בשירות מערכת הביטחון ובתנאי ששר הביטחון הפעיל את הסמכות הנתונה לו והודיע על כך לשר לבט"פ ולרמטכ"ל.

(ה) כאשר האירוע בשטח מרכזי המחקר הגרעיני שבאחריות הועדה לאנרגיה אטומית ולגבי אירוע קרינה רדיולוגית.

(3) סעיף 90 ד' – קובע כי משטרת ישראל תהיה אחראית לפיקוד ושליטה בעת אירוע אסון המוני בתחומי מדינת ישראל ויהיו לה הסמכויות כמפורט בפרק זה. אחריותה של משטרת ישראל לפו"ש באירוע אסון המוני קמה בין שהאירוע הוכרז כאסון המוני ובין שלא.

ג. תוקף ההכרזה - הכרזה על אירוע אסון המוני תקפה ל-48 שעות מרגע ההודעה לציבור.

השר שנתן את ההכרזה רשאי להאריכה לתקופה שלא תעלה על 96 שעות נוספות.

הממשלה רשאית להאריך תוקף ההכרזה לתקופה שלא תעלה על שבוע נוסף.

הממשלה, באישור ועדת החוץ והביטחון, רשאית להאריך תוקף ההכרזה לתקופות נוספות.

ד. סמכויות באירוע אסון המוני

לשוטר, בנוסף על סמכויותיו לפי כל דין, יהיו באסון המוני גם הסמכויות הבאות:

(1) להורות לגוף הצלה לפעול במסגרת תפקידו וסמכויותיו ולהפעיל את הציוד שברשותו.

(2) לתת כל הוראה סבירה לכל אדם בשטח האירוע, או בשטח שעלול להיפגע מהאירוע.

(3) לתת הוראה לבעל ציוד או חומר להעמידו לרשות משטרת ישראל, או גופי הצלה, לצורך ביצוע פעולות הצלה.

4) לסגור שטח ולמנוע כניסה אליו או יציאה ממנו, וכן להורות לאדם הנמצא בשטח האירוע או באזור העלול להיפגע מהאירוע להישאר במקום שבו הוא נמצא, לצאת ממנו או להיכנס למקום שיקבע.

5) שוטר רשאי להפעיל הסמכויות דלעיל רק אם היתה הכרזה על אסון המוני ואם לא הייתה הכרזה על אסון המוני, באישור קצין משטרה ולא למעלה מ-48 שעות.

6) שוטר רשאי להשתמש בכוח נגד אדם או רכוש לצורך כפיית ציות להוראות.

7) שוטר רשאי להיכנס לכל מקום לצורך מילוי התפקיד ולהשתמש בכוח סביר לצורך ביצוע הכניסה. ובלבד שהזדהה, ציין את מטרת הכניסה ונתן אזהרה על כוונה לעשות שימוש בכוח.

ה. אחריות משטרת ישראל לפו"ש באירוע אסון המוני אינה גורעת מאחריות גופים מקצועיים, כגון כב"א, לפעול בתחום אחריותם המקצועית ואינה מחליפה אותה, מטרתה לתאם את פעילות כלל הגופים הפועלים באירוע.

ו. **סעיף 90 יא** – דן בנושא הסיוע ההדדי של צה"ל והמשטרה לפו"ש באירוע.

ז. **סעיף 90 יב'** – דן בהעברת האחריות ממ"י לצה"ל בנושא פו"ש.

נספחי הגופים

נספח ג' - פעילות כוחות משטרת ישראל

נספח זה מפרט את הדגשים לפעילות מ"י בנושאים השונים בהם עוסק הנוהל.

1. אחריות משטרת ישראל עפ"י חוק

אחריותה של מ"י באירוע לא מתוכנן שבו עוסק נוהל זה היא ניהול האירוע מראשיתו וכל עוד לא הועברה האחריות לגורם אחר, בשטחי אחריות של מ"י לביטחון פנים.

2. יכולות מבצעיות

א. יכולות של צוות בסיסי בשטח – הניידת:

- 1) אבחון ראשוני של היקף האירוע, ודיווח בהתאם למרד"מ מחוזי.
- 2) טיפול מקומי מוגבל בהסדרת תנועה / סד"צ.
- 3) תיאום ראשוני בין הכוחות הראשונים שפועלים בשטח.

ב. יכולות נוספות של משטרת ישראל:

- 1) פיקוד ושליטה על כלל הגורמים באירוע.
- 2) מימוש תפקידי המשטרה: סדר ציבורי, פשיעה, תנועה, פח"ע.
- 3) הפעלת כוחות ואמצעים לטיפול במאפייני האירוע: ברמה מחוזית וברמה ארצית.
- 4) הפעלת כוחות המאוגדים במפקדות משימתיות לטיפול באירוע.
- 5) הפעלת מסוק משטרתית לתצפית אווירית.
- 6) ביצוע חקירה לרבות זיהוי פלילי.
- 7) חילוץ באמצעות יחידות מתנדבים אזוריות הכוללות רופאים.
- 8) פינוי חללים באמצעות גורם אזרחי.

3. דגשים לפעילות בכל אחד מהשלבים

א. שלב א' - התראה והזנקה

ככלל בכל אירוע החורג מהשגרה ומועבר לטיפול הזירה המרחבית / מחוזית יוזנק מת"ח או ממ"ר

לשטח וכן יעודכנו הגופים ברמות השונות בהתאם לנסיבות ולאופי האירוע.
הדיווחים והתיאומים בין מ"י לגופים החיצוניים יתבססו על 2 מישורים מרכזיים, כמפורט: בין מרכזי שליטה ובין מפקדים.

ב. שלב ב' – מענה ראשוני

ניידת המשטרה הראשונה שתגיע לשטח תבצע את הפעולות הבאות:

- 1) סיוע בהצלת חיים מיידית.
- 2) טיפול בהסדרת תנועה וסדר ציבורי.
- 3) העברת דיווח ראשוני למרד"מ המחוזי, כולל הערכה ראשונית של היקף האירוע.
- 4) תיאום ראשוני בסיסי בין הכוחות הראשונים בשטח במידת הנדרש.

ג. שלב ג' – הע"מ ראשונית

- 1) נעשית ע"י המפקד המשטרתי הראשון שהגיע לשטח ומועברת למפקד הזירה המרחבית במרד"מ המחוזי. בהתאם למידע הראשוני מהשטח מועבר עדכון לגורמים הרלוונטיים.
- 2) תוצר הערכת המצב הראשונית יופץ ע"י ראש הזירה המרחבית בהודעת ביפר לתפוצת כלל הגורמים הרלוונטיים.
- 3) בהתאם להבנת תמונת האירוע יוחלט ע"י המפקדים ברמת המרחב או המחוז אם לעלות מדרגה ברמת השליטה באירוע.
- 4) במידה ונוצר הצורך להפעיל כוחות מגופים שונים יתבסס הקשר אל מול הגופים על בסיס טבלת הדיווח הבאה (טבלה סכימטית המפרטת מי מדבר עם מי ובאיזה מדרג):

הגוף	רמת התחנה במ"י	רמת המרחב במ"י	רמת המחוז במ"י	רמת מטא"ר במ"י
צה"ל/אמ"ץ	-----	-----	-----	חמ"ל דיווח בחט' מבצעים
פקע"ר	חמ"ל מחוז פקע"ר	חמ"ל מחוז פקע"ר	חמ"ל מחוז פקע"ר	חמ"ל אג"מ פקע"ר
כב"א	איגוד/תחנת כב"א	משל"ט/איגוד כב"א	משל"ט/איגוד כב"א	משל"ט נציבות כב"א
מד"א	מוקד/מרחב מד"א	מוקד/מרחב מד"א	מוקד/מרחב מד"א	מוקד מד"א ארצי
הגנה"ס	מוקד/צוות בשטח	מוקד הגנה"ס	מוקד הגנה"ס	מוקד הגנה"ס ארצי
שב"ס	מפקד מתחם/כלא	מפקד מתחם/כלא	משל"ט מחוז שב"ס	משל"ט נציבות שב"ס
רח"ל	מנהל מרחב	מנהל מרחב	מנהל מחוז	הנהלת אג"מ רח"ל
מ' הבריות	הנהלת בית חולים	הנהלת בית חולים	הנהלת בית חולים	הנהלת אגף שע"ח
רשויות	קב"ט רשות	קב"ט רשות	קב"ט רשות	מנב"ט רשויות מקומיות

ד. שלב ד' – פעילות מתואמת בפיקוד מ"י :

- 1) תיאום כלל הכוחות הפועלים בזירה לכדי השגת תכלית השליטה באירוע.
- 2) קביעת מאמצים ותעדוף כוחות בהתאם.
- 3) הקמת חפ"ק אחד / צובר חפ"קים לשליטה באירוע – עם נציגי כלל הגופים הרלוונטיים.
- 4) ככלל הכוחות יפעלו בהתאם לתחומי אחריותם, לייעודם בחוק וליתרונם היחסי באירוע.

ה. שלב ה' - סיום האירוע :

- 1) עם היפסק הצורך בפעילות מתואמת בפיקוד מ"י תבוצע "העברת מקל" להמשך טיפול לגורם האזרחי המוסמך.
- 2) עם העברת המקל לגורם האזרחי המוסמך יועבר כלל המידע הנחוץ ממ"י על מנת להמשיך טיפול בצורה מסודרת ומתואמת.

נספח ד' - פעילות מד"א

נספח זה מפרט את הדגשים לפעילות מגן דוד אדום בנושאים השונים בהם עוסק הנוהל.

1. אחריות עפ"י חוק

מטרות האגודה הן:

- א. למלא את התפקידים של אגודה ארצית, ולהיות לצורך זה שירות עזר לשירות הרפואי של צבא ההגנה לישראל בזמן מלחמה, ולהתכונן לכך בזמן שלום.
- ב. להיערך לקראת אירוע אסון המוני, כהגדרתו בסעיף 90א' לפקודת המשטרה (נוסח חדש) התשל"א – 1971, ולהשתתף בתר' לצורך כך.
- ג. לקיים לטובת כלל התושבים שירותי עזרה ראשונה.
- ד. לקיים לטובת כלל התושבים שירות של אגירת דם, פלאסמה ומוצרי לוואי שלהם.
- ה. למלא כל תפקיד נוסף שייקבע בתקנות האגודה.
- ו. מגן דוד אדום (מד"א) פועל מכוח חוק מגן דוד אדום תש"י 1950.
- ז. באירוע רב נפגעים בשגרה המתרחש בשטחי האחריות של מ"י לבט"פ (למעט אירוע רדיולוגי, ואירוע המתרחש במתקני מערכת הביטחון) פיקוד על כלל כוחות הרפואה באירוע (פקודת אסון המוני מ"י, והחלטת האגף לשע"ח במשהב"ר).

2. יכולות מבצעיות

- א. אמבולנס מד"א - רכב הצלה רפואי מצויד על פי התקן וכשיר לפעולה. אמבולנס מד"א משמש למתן סעד חיים בסיסי/ סעד חיים חצי מתקדם – מתן שוק חשמלי עפ"י פרוטוקול. אמבולנס מד"א יכול לפנות נפגעים, ע"פ מגבלות רישוי הרכב ובהתחשב במצבם הרפואי של הנפגעים.
- ב. אמבולנס ישובים/ מפעל - אמבולנס שהוכרז ע"י מד"א ליישוב/ מפעל, מצויד ע"פ תקן מד"א וכשיר לפעולה. אמבולנס ישובים/ מפעל משמש בדרך כלל למתן סעד חיים בסיסי, ויכולת הפינוי הרפואי שלו זהה ליכולת הפינוי של אמבולנס מד"א.
- ג. אמבולנס טיפול נמרץ (אט"ן) - אמבולנס מד"א המזווד עפ"י תקן אט"ן וכשיר לפעולה. אט"ן מופעל ע"י חובש רפואת חירום/ נהג אמבולנס ופרמדיק מורשה אט"ן, משמש למתן סעד חיים מתקדם ולפינוי נפגעים.
- ד. ניידת טיפול נמרץ (נט"ן) - אמבולנס מד"א המזווד ע"פ תקן נט"ן וכשיר לפעולה. נט"ן מופעל ע"י רופא, פרמדיק, וחובש רפואת חירום/ נהג אמבולנס ומשמש למתן סעד חיים מתקדם ולפינוי נפגעים.
- ה. תחנת אירוע רב נפגעים (תאר"ן) - אמבולנס מד"א המזווד ע"פ תקן תאר"ן וכשיר לפעולה. התאר"ן משמש כמוקד שליטה וכמחסן ציוד רפואי נייד לתגבור אירוע באמצעים ולפריסה מתוכננת באירועים מתמשכים.
- ו. אופנוע - מופעל ע"י פאראמדיק, חובש רפואת חירום/ נהג ומשמש להגעה מהירה ולסיוע בטיפול בחולה/נפגע.

- ז. **מסוק** – מופעל ע"י טייס (חברה פרטית) ו- 2 פאראמדיקים ומשמש למתן סעד חיים מתקדם ולפינוי נפגעים.
- ח. **טרקטורון/טופקאר** - מופעל ע"י חובש רפואת חירום, נהג/ פאראמדיק. משמש לטיפול ופינוי נפגעים וסיוע בתנאי עבירות קשים.
- ט. **רכב סופרווייזר** - מופעל ע"י פאראמדיק סופרווייזר ומשמש למתן סעד חיים מתקדם וסיוע בפיקוד ושליטה באירוע.
- י. **מרפאה ניידת** - מופעלת ע"י פאראמדיק/רופא ומשמשת למתן טיפולי מרפאה.
- יא. **רכב חפ"ק** - מופעל ע"י אנשי צוות ממד"א ומשמש לסיוע בפיקוד ושליטה באירוע. מיועד לאירוע מתוכנן/מתמשך, כגיבוי למוקד מפעיל, כחדר מצב לניהול אירוע.
- יב. **קומפלוקס חירום** - מופעל ע"י צוותי מד"א ומשמש לגיבוי בהפעלת מוקד, חדר מצב, חפ"ק. מסייע בפיקוד ושליטה.
- יג. **שרותי הדם** - מרכזים התרמות דם, אחסון ובדיקת הדם ומרכיביו וניפוק מנות ומרכיבים לבתי"ח בשגרה ובאירועים רבי נפגעים.
- יד. **מוקדים מרחביים** - 11 מוקדים מרחביים המקבלים קריאות 101 ומפעילים את המענה הרפואי.
- טו. **מוקד מד"א לאומי משולב (ממל"מ) המורכב מ :**
- 1) **מוקד ארצי:** המפקח על הפעילות המבצעית של הארגון, מפיץ למטה הארגון מידע ומפעיל אירועים ברמה ארצית.
 - 2) **מוקד גיבוי 101:** המקבל קריאות שלא נענו במוקדים המרחביים.
 - 3) **מוקד רפואי:** המשמש כגורם מייעץ, מבקר ומאשר לפאראמדיקים.
 - 4) **פרוטוקולים** וטיפולים רפואיים.
 - 5) **מוקד כוננים:** המפעיל את כונני הארגון.
3. **דגשים לפעילות בכל אחד מהשלבים**
- א. **שלב א' – התראה והזנקה**
- 1) קבלת הודעה במוקד המפעיל ואיסוף פרטים.
 - 2) הפעלה ושיגור- עפ"י רשימות תיוג/פקלי"ם/נהלים לשגרה ואר"ן.
 - 3) דיווח, תיאום, יצירת תמונת מצב והפעלה במידת הצורך של מ"י, צה"ל וגורמים חבירים.
- ב. **שלב ב' – מענה ראשוני**
- 1) סריקות לאיתור נפגעים
 - 2) פעולות הצלת חיים בשטח ומתן עזרה ראשונה
 - 3) מיון הנפגעים וקביעת סדרי עדיפות לפינוי
 - 4) הכנת הנפגעים לפינוי
 - 5) פינוי: רכוב, פינוי מוסק, פינוי באמצעים לא ייעודיים (אוטובוסים, רכבת וכו').

ג. שלב ג' – הע"מ ראשונית

- (1) תיאום ועדכון עם מפקד האירוע על מספר הנפגעים, מצבם ואמצעי הפינוי הנדרשים.
- (2) תיאום פעילות צוותי מד"א בדגש על בטיחות הצוותים והנפגעים כולל תאורה באם נדרש.
- (3) תיאום סריקות, סיוע באלונקאות ויצירת תמונת מצב משותפת.
- (4) תיאום הפינוי בדגש על צירי הגעה לבתיה"ח.
- (5) באירוע רב נפגעים : תיאום נקודות/ות ריכוז נפגעים, חנויות לרכבי ההצלה.

ד. שלב ד' – פעילות מתואמת בפיקוד מ"י

- (1) ביצוע הערכת מצב משותפת ועדכון על מיקום הנפגעים, מצבם,
- (2) נפגעים שפוננו ויעדי פינוי כולל הצבת נציגים באם נדרש בחפ"ק מ"י/במנמ"ל מ"י.
- (3) תיאום הבטיחות, אמצעים נוספים נדרשים כגון חילוץ, רכבי פינוי לא ייעודיים כגון אוטובוסים.
- (4) תיאום וויסות שניוני בין בתיה"ח בדגש על פתיחת צירים.
- (5) תיאום קביעת מוות לחללים ובמידת הצורך פינוי למכון הלאומי לרפואה משפטית.

ה. שלב ה' – סיום האירוע

- (1) תיאום אבטחה רפואית בזירת האירוע.
- (2) תיאום סריקות.
- (3) תאום ביצוע תחקיר משותף באר"ן.

ו. דגשים כלליים לפעילות בכל שלבי האירוע

- (1) מניעת החמרת הפגיעה והתדרדרות רפואית בטרם הגעתו של הנפגע לבית החולים.
- (2) פינוי כל הנפגעים בהתאם לסדר עדיפות לפינוי באמצעים המתאימים ביותר.
- (3) לספק את כל המידע הרלוונטי על סיבות הפגיעה והנפגע לגורמי הרפואה להמשך טיפול.
- (4) אבטחת צירי הגעה ופינוי לתנועה חופשית של רכבי הצלה לזירת האירוע ובמהלך הפינוי לבתי החולים.

4. דגשים לפעילות בכל אחד מהמאמצים

א. מאמץ ראשון: חילוץ והצלה

הערכות בתיאום עם הגורם הפוקד בנקודות ריכוז נפגעים לקליטת הנפגעים המחולצים ולטיפול בהם עד פינוי. תיאום טיפול בנפגעים לכודים באתר ההרס באישור הגורם הפוקד ובהתחשב בהנחיות הבטיחות לצוותים ולנפגעים.

ב. מאמץ שני: הכלת האירוע

אבטחה רפואית של אוכלוסיה וצוותים מקצועיים הפועלים בזירות האירוע בתיאום עם הגורם הפוקד, טיפול ורפואי ופינוי בהתאם לצורך.

ג. מאמץ שלישי : שליטה

חבירה לחפ"ק מפקד האירוע בשלב ראשוני ותיאום פעולות מד"א בהתאם ובהמשך חבירה לחפ"ק האחוד תוך הצבת נציג בחפ"ק להצגת תמונת האירוע בהיבט הארגוני וקבלת תמונת מצב כוללת ואחודה והעברתה לאחור לדרג מנהלים בארגון.

ד. מאמץ רביעי: פעולות אכיפה

אבטחה רפאית של אוכלוסיה וצוותים מקצועיים הפועלים בזירות הפרות סדר בתיאום עם הגורם הפוקד, טיפול רפואי ופינוי בבהתאם לצורך.

ה. מאמץ שישי: המידע לציבור

דוברות לציבור על היערכות ומענה מד"א באירוע, מס' הנפגעים ויעדי הפינוי.

ו. מאמץ שביעי: התמיכה

תיאום במידת הצורך שטחי היערכות, לינה ומזון לצוותים והגדרת מקורות הסיוע בתיאום עם הגורם הפוקד.

5. דגשים לבניין הכוח לצורך פעילות מתואמת בפיקוד מ"י :

א. תיאום מראש ועבודה משותפת בעדכון התו"ל והנהלים.

ב. תיאום מראש ותכנון משותף בהדרכות ותרגילים.

ג. שימוש מושכל והעברת נתונים ואמצעים טכנולוגיים בין הגופים בהתאם לחוק ובמסגרת ההסכמות לשת"פ בין הגופים.

6. נהלים פרטניים לשת"פ עם משטרת ישראל

א. שת"פ מ"י מד"א : שת"פ בעת שגרה ובמצבים ייחודיים והפעלת מד"א באר"ן בשגרה.

נספח ה' - פעילות שירותי הכבאות

נספח זה מפרט את הדגשים לפעילות שירותי כבאות והצלה בנושאים השונים בהם עוסק הנוהל.

1. אחריות הרשות הארצית לכבאות והצלה עפ"י חוק

- א. לפעול לפי חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, תשע"ב 2012.
- ב. רשות כבאות אחראית להבטיח את שירותי הכבאות לכיבוי דליקות בתחומה ולמניעת דליקות או להתפשטותן של דליקות בתחומה או מעבר לתחומה וכן להצלת נפש ורכוש.

2. יכולות מבצעיות

- א. יכולות של צוות בסיסי בשטח :
 - (1) ביצוע פעולות כיבוי, חילוץ והצלת חיים ראשוני.
 - (2) הכלת סיכוני חומ"ס.
 - (3) ביצוע פעילות חילוץ והצלה מגובה או/ו משטחים פתוחים או/ו מאתרי הרס.
 - (4) כיבוי אש מהאוויר – ע"י מטוסי כיבוי ייעודיים.

3. דגשים לפעילות בכל אחד מהשלבים

א. שלב א' – התראה והזנקה

- (1) העברת דיווחים ראשוניים על האירוע למפקדי התחנות באזור, לנציב כבאות והצלה, לגורמים עירוניים ולגורמים נוספים ע"פ פק"ל כבאות פרק 200 – הפעלה מבצעית.
- (2) בשלב הראשון יוזנקו כוחות הכיבוי וההצלה שבשגרה ובכוננות במרחב האחריות האורגני של תחנות הכבאות וההצלה שבאזור האירוע.

ב. שלב ב' – מענה ראשוני

- (1) מתן מענה מיידי בשטח האירוע לאיתור וכיבוי שריפות, חילוץ נפגעים, חילוץ והצלת לכודים ופינוי נפגעים ראשוני.
- (2) גילוי, זיהוי וניטור של חומרים מסוכנים בעת אירוע חומרים מסוכנים.
- (3) הערכת סיכונים בעת אירוע חומרים מסוכנים.
- (4) מתן ייעוץ מקצועי לקצין משטרה או לקצין צה"ל, לפי בקשתם, לגבי אופן הטיפול בחומרים מסוכנים, כדי למנוע, לצמצם או להפסיק סכנה לאדם ולסביבה וכן מתן ייעוץ מקצועי כאמור לגבי הנחיות התנהגות לציבור ולגופי ההצלה; לעניין פסקה זו, "קצין משטרה", "קצין צה"ל" – כהגדרתם בסעיף 90א לפקודת המשטרה.
- (5) ביצוע גילוי וניטור של חומ"ס.
- (6) טיפול במוקדי אש וחומ"ס.
- (7) להוות מרכז תאום ודיווח באירועי חומ"ס.
- (8) צבירת סד"כ ואמצעים.

ג. שלב ג' – הע"מ ראשונית

- (1) ביצוע הערכת מצב בשטח האירוע בראשות מפקד האירוע בכב"א.
- (2) לבצע הערכת סיכונים ולספק הנתונים בזמן אמת, לבצע מדידות, להעריך את הסיכונים ולייעץ למפקדה המשולבת הפוקדת על האירוע בענייני התנהגות אוכלוסיה, השתלטות על אירוע חומ"ס וסיוע בטיפול במיפגע במסגרת שיקום הזירה
- (3) מתן ייעוץ מקצועי ע"מ להפסיק את הסכנה לאדם ולסביבה / רמות מיגון וכדומה.
- (4) הכרזה על שטחי כינוס לכוחות מתגברים.
- (5) השתלבות בחפ"ק אחוד עם מפקד האירוע.
- (6) ביצוע הערכת מצב במשל"ט הארצי של נציבות כבאות והצלה בראשות ר' אג"מ או נציב כבאות והצלה.

ד. שלב ד' – פעילות מתואמת בפיקוד מ"י

- (1) המשך קליטת אמצעים וכוחות.
- (2) הרחבת פעולות כיבוי.
- (3) הערכת סיכונים באש בדגש לכיוון התפשטות וסכנות אפשריות כתוצאה מכך ומתן המלצות והנחיות מתאימות למפקד החפ"ק לפעולה בהתאם .
- (4) הצבת נציג בחפ"ק מ"י בשטח ובמכלולי פו"ש נוספים בהתאם לצורך .
- (5) המשך טיפול במוקדי אש וחומ"ס.
- (6) אספקת מים וחומרי כיבוי לכוחות.
- (7) סיוע לכוחות ההצלה בחילוץ.
- (8) הערכות לוגיסטיות.

ה. שלב ה' – סיום האירוע

- (1) שחרור מתואם של כוחות לא מועסקים.
- (2) חזרה לכשירות מבצעית.

4. דגשים לפעילות בכל אחד מהמאמצים

א. מאמץ ראשון : חילוץ והצלה

- (1) בשלב הראשון יתבצע באופן עצמאי בהתבסס על כוחות ואמצעים המגיעים בשלב המענה הראשוני.
- (2) בשלב השני יתבצע בסיוע של כלי ציוד מכני הנדסי, מנופי גבהים, וכוחות מיוחדים של רשות הכבאות וההצלה תוך תיאום ושיתוף פעולה עם פקע"ר, משטרת ישראל ורשויות עירוניות.

מאמץ שני : הכלת האירוע

ב.

(1) בשלב הראשון יתבצע באופן עצמאי בהתבסס על כוחות ואמצעים המגיעים בשלב המענה הראשוני.

(2) בשלב שני תתבצע הערכת סיכונים בנושא אירוע הדליקה / אירוע חומ"ס וייבחנו מוקדי הסיכון בתאום עם המשרד להגנת הסביבה ותתבצע פעילות מתואמת ומשולבת .

(3) פעולת הכוחות לבלימת האירוע והתפשטותו על בסיס הנתונים שעלו בהערכת הסיכונים .

מאמץ שלישי : שליטה

ג.

חבירה לחפ"ק מפקד האירוע בשלב ראשוני ותיאום פעולות כב"א בהתאם ובהמשך חבירה לחפ"ק האחוד תוך הצבת נציג בחפ"ק להצגת תמונת האירוע בהיבט הארגוני וקבלת תמונת מצב כוללת ואחודה והעברתה לאחור לדרג מנהלים בארגון .

מאמץ רביעי : פעולות אכיפה

ד.

השתלבות במאמץ הכולל בתיאום מ"י ובכלל זה טיפול במחוללי האירוע .

מאמץ חמישי : החקירה

ה.

סיוע למשטרת ישראל בחקירת נסיבות פרוץ השריפה.

מאמץ שישי : המידע לציבור

ו.

דובר שירותי הכבאות וההצלה ינחה את הציבור לגבי אופן ההתנהגות הנדרשת בהקשר לסיכוני אש וחומ"ס.

מאמץ שביעי : התמיכה

ז.

(1) חלוקת משימות וגזרות עבודה בין הכוחות הפועלים בשטח האירוע.

(2) תמיכה בכוחות הכיבוי וההצלה באמצעים (ציוד מכני הנדסי, מנופי גבהים וציוד אחר), במים ובחומרי כיבוי אש.

(3) תגבור כוחות וניהול משמרות הכוחות הפועלים בשטח האירוע.

(4) מצאי רכבי כיבוי והצלה במערך הכבאות הוא כדלקמן :

— 237 רכבי "סער" - 3000 ליטר מים.

— רכבי "אלון" (4*4)

— 30 רכבי "אשד" - 12000 ליטר מים + 1000 ליטר קצף.

— 92 רכבי כיבוי "רותם" – רכב כיבוי התערבות מהירה .

— 14 רכבי "געש" – חילוץ והצלה כבדים.

— 10 רכבי חילוץ קל – חילוץ והצלה קל.

- 32 רכבי "נשר/ נץ" – מנופים וסולמות גבהים.
- 10 רכבי "אלמוג" - רכב כבד לטיפול בחומרים מסוכנים .
- 12 רכבי "וולקן" – רכב קל לטיפול בחומרים מסוכנים .
- 7 רכבי חפ"ק "קיסר" אזוריים .
- כ - 1508 "לוחמי אש" כבאים .
- כ- 354 קציני כבאות (קציני מטה שמשמשים כקציני כבאות בחירום)

5. מרכיבים ייחודיים להצגה בתמונת המצב

- א. פרוט המשימות העיקריות וסטטוס הביצוע שלהן.
 - (1) ביצוע פעולות הכיבוי וההצלה.
 - (2) ביצוע הכלת סיכוני חומ"ס וסיכונים אחרים.
- ב. פירוט הכוחות ורמת הכשירות שלהם להמשך המשימות.
 - (1) היקף הכוחות שפועלים בשטח וחלוקת המשימות וגזרות העבודה בין הכוחות.
 - (2) עדכון לגבי שת"פ וביצוע ע"י גורמים אזרחיים (כלי צמ"ה, מנופים ומטוסים).
- ג. התפתחויות אפשריות והערכות.
 - (1) הערכת מצב לגבי התפשטות השריפה/החומר המסוכן וניתוח הסיכונים לסביבה הקרובה.
 - (2) סטאטוס מקורות מים זמינים לזירת האירוע.
- ד. תיאומים ודרישות.
 - (1) תיאום עם משטרת ישראל, פקע"ר, המשרד להגנת הסביבה, רשויות עירוניות.
 - (2) דרישות לצידוד ואמצעים שאינם ברשות כב"א (מטוסי כיבוי נוספים, חומרים כימיים להכלת סיכונים ועוד).
 - (3) דרישה לסיוע של יחידות חילוץ מיוחדות צבאיות ואזרחיות.

נספח ו' - פעילות הרשויות המקומיות

נספח זה מפרט את הדגשים לפעילות הרשות המקומית בנושאים השונים בהם עוסק הנוהל.

1. אחריות הרשות המקומית עפ"י חוק

אחריות הרשות המקומית יכולה להתבטא ב- 3 רמות:

- א. בידיעה בלבד – ניהול מאגר מידע מעודכן למלחמה המאפשר לרשות להכיר את מערך החירום ולתת תשובות לאוכלוסייה הפונה למרכז המידע בתחומים אלה.
- ב. אחריות תיאום – כאשר המשאבים והמענה הם באחריות גורם ממלכתי הפועל בתחום הרשות, ועליה לתאם פעילות זו מול האוכלוסייה ולתת את הסיוע הנדרש במידע ובתשתיות.
- ג. אחריות משותפת – כאשר לרשות יש חלק ביצועי במסגרת מתן המענה ע"י גורם ממלכתי חיצוני לרשות.

2. יכולות מבצעיות

- א. איסוף מידע על נפגעים.
- ב. סיוע למשפחות הנפגעים.
- ג. סיוע בזיהוי חללים.
- ד. טיפול בקבורת חללים.
- ה. טיפול בתוצאות הלוואי של האירוע והשינויים בסדרי החיים.
- ו. סיוע לבתי החולים בתחום הטיפול במשפחות הנפגעים.
- ז. טיפול בתקשורת.
- ח. העברת מידע לציבור: הפעלת מוקד עירוני (106) בהיקף המותאם לצפי הפניות במצב חירום, הפעלת לשכות מידע, הפעלת מערך הסברה עירוני מתואם.
- ט. העמדת מקרקעין לרשות משטרת ישראל ופיקוד העורף.
- י. העמדת מחסני החירום, מל"ח ופס"ח.
- יא. סיוע הדדי עם רשויות מקומיות שכנות.
- יב. סיוע ברכב וצמ"ה לפי דרישה.
- יג. סיוע בקבלנים ובעלי מקצוע אחרים.
- יד. חלוקת מים במתכונת חירום.
- טו. הזנקת כ"א מגוון לסיוע.
- טז. גיבוי בגנרטורים למים וחשמל בהתאם לצורך.
- יז. מיצוי מאגרי מידע עירוניים הדרושים למצבי חירום. הגשת נתוני מודיעין אוכלוסייה, בדגש על מיפוי אוכלוסיות מיוחדות במוסדות ובקהילה.
- יח. פתיחה של מתקנים וצוותים לקליטת מפונים.
- יט. ביצוע הפעולות הדרושות לטיפול במשפחות נפגעי טרור בהתאם לנוהל "חבצלת" עפ"י החלטת ועדת השרים לטכסים ואירועים, המופץ ע"י משרד הפנים ומתואם ע"י מזכירות הממשלה.
- כ. אכיפת חוקים ותקנות בנושא חומרים מסוכנים.
- כא. הכנת מערך מתנדבים.

כב. אבטחת אתרי הרס ומפונים למיעת ביזתם לאחר סיום פעולות המשטרה בזירה .

3. עקרונות ההפעלה בעת אירוע

א. בעת אירוע יופעלו כוחות החירום למתן מענה מיידי לאירוע והתפתחותו עפ"י התורה המשולבת לסוג האירוע והשלבים.

ב. שליחת נציג לחפ"ק האחדות שתפקידיו:

- (1) להעביר את תמונת המצב ודרישות גורמי הביטחון לרשות.
- (2) להציף את צרכי האוכלוסייה האזרחית לצורך המשך קיום סדרי חיים תקינים, עד כמה שאפשר.
- (3) ההחלטות המתקבלות ע"י מפקד האירוע מהוות בסיס והנחיות לפעולת הרשות והשתלבותה במתן המענה בתחום אחריותה.

4. פעילותה של הרשות המקומית תתמקד ב:

- א. טיפול באוכלוסייה שלא נפגעה פיזית, או אוכלוסייה שזקוקה לסיוע.
- ב. השתלבות פעילה במפקדה המנהלת את האירוע, כדי לסייע לגופי החירום בביצוע משימותיהם, וכדי לייצג את צרכי התושבים.
- ג. המשך מתן שירותים חיוניים, כברגיעה, לאזורים אחרים ברשות שלא נפגעו.

5. עקרונות מנחים בפעילותה של הרשות המקומית:

- א. מעורבות באירועי החירום מתחילתם, כדי להיות בקיאים בתמונת המצב ולהתעדכן בהתפתחויות ובתכניות של משטרת ישראל וגופי החירום הפועלים באזור התקרית.
- ב. במצבים בהם יהיו שיבושים בתקשורת ובזמינות אמצעים חיוניים – הרשות תפרוס חפ"ק עירוני בקרבת מוקדי האירועים והאוכלוסייה הזקוקה לשירותים וסיוע.
- ג. גמישות בהפעלת משאבי הרשות, בהתאם לאופי האירוע, זאת לאור מגוון האירועים האפשריים.
- ד. הערכות לטיפול במספר אירועים בו זמנית באזורים שונים.
- ה. מינימום שינויים וזעזועים במבנה הארגוני, כולל בכפיפותם של מנהלים – עובדים, ובגורמים ("כתובות") אליהם פונים התושבים..
- ו. מתן מענה בנושא מידע והסברה, ההולם את מגוון האוכלוסייה ותואם את ההתפתחויות והמדיניות הכללית הנקבעת ע"י משטרת ישראל או צה"ל, שכן הסברה ומידע לציבור הם אמצעים חיוניים להשגת שיתוף-פעולה מצד האוכלוסייה.
- ז. טיפול באוכלוסייה באזור האירוע, לרבות סעד חברתי / קהילתי ומתן מענה למחוסרי קורת-גג.
- ח. פעולות השיקום ייעשו במטרה להחזיר במהירות האפשרית את החיים למסלולם על בסיס המצב שקדם לתקרית - טיפול בקהילה, תיקון מבנים והחזרת תושביהם, תיקון תשתיות חיוניות, החזרת הפעילות החברתית לשגרה וכד'.

6. דגשים לבניין הכוח לצורך פעילות מתואמת בפיקוד מ"י

המענה הניתן ע"י מטה החירום של הרשות יתבסס בדרך כלל על שלושה גופים:

- א. מטה אזורי – נציגות של מטה הרשותי המורכבת מקבוצת מנהלים מאגפי הרשות. המטה האזורי מתוכנן מראש עפ"י חלוקה של שטח הרשות לאזורים, או כזה הפורס ומופעל באזור התקרית בעקבות אירוע.

ב. **צוות התערבות רב-מקצועי** – צוות עובדים המורכב מעובדי רווחה, עובדים קהילתיים, פסיכולוגים ועוזרים טכניים שתפקידו לטפל באוכלוסייה ובקהילה באזור התקרית במתן סעד למשפחות נפגעים, לקבוצות נזקקות ולקהילה כולה.

ג. **צוות תשתיות** – צוות המורכב מנציגי יחידות ההנדסה, התשתיות והביצוע, שתפקידו להעריך את הנזקים, לסייע לגורמי החירום בתחומים הפיזיים, ולהפעיל את יחידות הרשות וקבלנים לטיפול בתוצאות האירוע.

7. **בעת אירוע יופעלו הצוותים המשימתיים באופן הבא:**

א. נציג הרשות יחבור לחפ"ק המשותף במקום פריסתו.

ב. צוות ההתערבות יצא למקום האירוע יעריך את המצב ויחל בביצוע משימותיו, בתיאום עם החפ"ק המשותף.

ג. צוות התקרית ייצא למקום האירוע יעריך את המצב ויפעיל בתיאום עם החפ"ק המשותף את צוותי העבודה, או הקבלנים, לטיפול בנושאים הדחופים כדי לסייע לגופי החירום.

ד. **המטה האזורי:**

א) ראש המטה האזורי או סגנו יחברו לחפ"ק המשותף.

ב) יחבור אל צוותי ההתערבות והתקרית שהופעלו ע"י המטה הרשותי וינהלם.

ג) אם המטה האזורי נפרס בעקבות האירוע, אזור הפריסה יאותר ע"י סגן ראש המטה האזורי (מתנ"ס, בית-ספר וכו'). והרשות תפרסם את המיקום ומספרי הטלפון של המטה לאוכלוסייה.

נספח ז' - פעילות פיקוד העורף

נספח זה מפרט את הדגשים לפעילות פיקוד העורף בנושאים השונים בהם עוסק הנוהל.

1. אחריות פקע"ר:

פקע"ר מסייע למ"י בהתאם לחוקים והחלטות הממשלה הבאות:

- א. פקודת המשטרה (תשל"א) + ע"פ התיקון משנת 2005 העוסק בטיפול באסון המוני וקובע את חלוקת האחריות לפו"ש בין מ"י וצה"ל.
- ב. החלטת הממשלה בפ/3 מאוג' 1978 – קובעת את אחריות מ"י לבט"פ ואת דרך העברת האחריות לנושא לצה"ל.
- ד. החלטת ממשלה ב/48 מינואר 2002 – המטילה את אחריות הכוללת לאירוע בלתי קוני על שהב"ט ומסדירה את האחריות המשימתית בין מ"י לצה"ל.
- ה. החלטת ממשלה ב/5 מאוג' 2003 המגדירה את תחומי האחריות באירוע טרור על.

2. יכולות מבצעיות

א. הפעלת צוותי חילוץ באירוע קוני' ובלתי קוני':

- (1) צוותי החילוץ המידיים בפקע"ר עומדים בכוננות להפעלה מיידית- סד"כ נוסף יוקצה בהתאם לסד"כ זמין וע"פ הערכת מצב.
- (2) הצוות בעל יכולת חילוץ מהריסות ע"ב אמצעים ניידים הקיימים ברכבי הכוננות.
- (3) לצוותי החילוץ יכולת לביצוע משימות פינוי נפגעים מאירוע כימי/חומ"ס בהתאם לסוגי החומרים.
- (4) לצוותי החילוץ יכולת פו"ש בסיסית על כוחות נוספים שיוכפפו אליהם ע"ב חפ"ק מפקד.

ב. הפעלת חפ"קים:

- (1) הפעלת חפ"ק מקומי לשת"פ וסיוע ע"ב חפ"ק מחוזי ממחוז פקע"ר- פו"ש על הכוחות הצה"ליים המוקצים לאירוע.
- (2) הפעלת מפקדה קדמית ניידת ע"ב חפ"ק קיצון בעל יכולת פו"ש על אירוע נרחב, ריכוז כלל הכוחות המשתתפים באירוע לשולחן מרכזי אחד ויכולת ריכוז כוחות ואמצעים מיוחדים בהתאם להקצאות מצה"ל (מיועד בעיקר לאירוע נרחב או למצב שבו צה"ל עתיד לקבל אחריות באירוע).

ג. משימות נוספות:

- (1) העברת מידע לאוכ' ע"ב מרכז מידע של פקע"ר – הנושא מצריך הגעת נציגי מ"י רלוונטים למרכז המידע ע"מ להוות גורמי מקצוע לשאלות האזרחים.
- (2) סיוע בהסברה ובטיפול באוכ' בשילוב ובתאום למול דוברות רח"ל רשויות מקומיות ובהתאם להגדרות בחוק.

3. דגשים לפעילות ע"פ שלבים

א. שלב א' – התראה והזנקה :

- (1) איסוף נתונים מכלל מקורות המידע בדגש על מטא"ר, מוקדי מד"א ומשלי"ט ארצי כב"ה תקשורת, מערכות הקשר ונתונים המתקבלים מהשטח.
- (2) הזנקת כוחות ע"פ סד"פ ובהתאם לסד"כ שבכוננות.
- (3) תיאום הצורך בסיוע ותיאום הגעת כוחות, נק' חבירה ושטחי כינוס.

ב. שלב ב' – מענה ראשוני :

- (1) הפעלת הכוחות לשטח האירוע.
- (2) קביעת מיקום חפ"ק אחד- הוצאת חפ"ק ע"פ פקודה.
- (3) תחילת טיפול באירוע והעברת נתונים לבחינת הצורך בסד"כ נוסף.

ג. שלב ג' – הע"מ ראשונית :

- (1) הצגת הפעילות הראשונה שבוצעו ע"י כוחות פקע"ר
- (2) הגדרת נציגות קבועה בחפ"ק האחד.
- (3) קבלת דרישות ומשימות להמשך.

ד. שלב ד' – פעילות מתואמת בפקוד מ"י :

- (1) תיאום בין הדרישות העולות מהשטח לבין הנתונים מהמפקדות.
- (2) השתתפות רציפה בחפ"ק אחד- הערכת מצב מתמשכת.
- (3) תיאום המידע והנחיות לאזרחים –ע"פ צורך.

ה. שלב ה' - סיום האירוע :

- (1) שחרור כוחות ואמצעים.
- (2) העברה מסודרת של הטיפול באירוע לידי רשות מקומית.
- (3) השתתפות בסיכום ראשוני בשטח.

4. דגשים לפעילות בכל אחד מהמאמצים

א. מאמץ חילוץ והצלה :

- (1) ביצוע הפעילות ע"פ תו"ל פקע"ר ובהתאם להערכת המצב בשטח.
- (2) סיוע בבידוד איזור הפעילות ע"י מ"י.
- (3) סיוע באמצעים ייחודיים לחילוץ נפגעים מתוך הריסות וכו'

ב. מאמץ השליטה :

- 1) נציגות רצופה בחפ"ק האחד.
- 2) השתתפות בהערכות המצב העיתיות.
- 3) תיאום מערכות שו"ב וקשר.
- 4) סיוע בהפעלת הכוחות בשטח.

ג. מאמץ מידע לציבור :

- 1) מאמץ משנה מסירת מידע והנחיות לציבור :
 - א) העברת הנחיות לציבור בתחומי ההתגוננות ע"פ צורך ובהתאם לאחריות פקע"ר.
 - ב) סיוע בהעברת מידע לציבור ע"ב מרכז המידע הפיקודי.
- 2) מאמץ משנה דוברות: סיוע בדוברות ע"פ צורך ע"י דובר פקע"ר.

ד. מאמצי חקירה וטיפול באוכלוסיה :

- מאמץ משנה פינוי וזיהוי של חללים :
- 1) סיוע למ"י בהתאם לכוחות המוקצים בצה"ל.
 - 2) במידה וישנם חללים חיילים- הטיפול בחלל המידע למשפחה הינו באחריות הגורמים המוסמכים בצה"ל.
 - 3) ארגון לוויית לחללי צה"ל באירוע.

5. מרכיבים ייחודיים להצגה בתמונת המצב :

- א. תמ"צ לכודים ופעילות צוותי חילוץ.
- ב. הפעלת סד"כ ייחודי באירוע כולל הסבר יכולות ע"פ צורך.
- ג. תיאום המשך עבודת החפ"ק.

6. דגשים לבניין הכוח לצורך פעילות מתואמת בפיקוד מ"י :

- א. ביצוע תרגילים משותפים ע"ב גרף תרגילים מתאום ברמת הפיקוד ובעיקר ברמת מחוזות פקע"ר למול מחוזות מ"י.
- ב. ביצוע השתלמויות משותפות להכרת היכולות ודרכי הפעולה בגופים השונים בהתאם לתרחישים אפשריים.

7. נהלים פרטניים לשת"פ עם מ"י :

- א. אמנת שת"פ פקע"ר – מ"י

נספח ח' - פעילות צה"ל / חטיבת המבצעים

נספח זה מפרט את הדגשים לפעילות חטיבת המבצעים בנושאים השונים בהם עוסק הנוהל.

1. פעולות צה"ל

צה"ל יסייע למ"י בהתאם לפרק "אסון המוני" שבפקודת המשטרה ובתיאום מול מ"י לסיוע באירוע בלתי מתוכנן בג"ג לבט"פ מ"י.

2. יכולות מבצעיות

צה"ל יסייע למ"י במאמצים הבאים:

א. הצלת חיים - חילוץ והצלה/כיבוי אש/רפואה.

ב. איסוף חזותי אווירי.

ג. לוגיסטיקה לרבות הובלות אוויריות במידת הצורך.

ד. מאמץ הסיוע האזרחי: הסברה לאוכלוסייה, אספקת אמצעים/שירותים, מאמץ הטיפול בחללים.

3. דגשים לפעילות ע"פ שלבים:

א. שלב ראשון- התראה והזנקה: איסוף נתונים וסיוע ע"ב יכולות זמינות עפ"י דרישת מ"י.

ב. שלב שני – מענה ראשוני: שיגור חפ"ק מחוז פקע"ר רלוונטי לחבירה לחפ"ק המשטרתי והזנקת כוחות חיפו"ה ע"פ הצורך.

ג. שלב שלישי – הע"מ ראשונית: הצגת יכולות זמינות לסיוע וקבלת דרישות ממ"י למשימות צפויות.

ד. שלב רביעי – פעילות מתואמת: הקצאת אמצעים נדרשים למ"י ובחינת הקצאת כוחות.

ה. שלב חמישי - סיום אירוע: חזל"ש כוחות ואמצעים.

4. דגשים לפעילות במאמצים:

צה"ל יסייע בכל אחד ממאמצי הפעולה של מ"י ע"ב יכולות קיימות ע"פ החלוקה הבאה:

א. מאמץ חילוץ והצלה – סיוע באמצעות צוותי חילוץ והצלה של פקע"ר, מיכליות מים,

מטוסי כיבוי, פינוי פצועים אווירי.

ב. מאמץ הכלת האירוע – סיוע במאמץ משנה פינוי איזורים בסיכון בהיבטי הסברה לאוכלוסיה ובכוחות פינוי אוכלוסיה.

ג. מאמץ פיקוד ושליטה באירוע – הצבת נציג במטא"מ מ"י בעת אירוע קיצון – לפי תיאום.

ד. מאמץ מידע, דוברות וטיפול באוכלוסיה – סיוע בטיפול במשפחות הנפגעים והחללים (ארגון לוויית ומתן הודעות למשפחות).

ה. מאמץ התמיכה – קליטת סיוע בינ"ל, אספקת אמצעים/שירותים.

5. דגשים להצגה בהערכת המצב :

- א. פירוט המשימות העיקריות וסטאטוס ביצוע.
- ב. פירוט סד"כ/אמצעים משתתפים באירוע ועתודות רלוונטיות .
- ג. המלצות להמשך פעילות.
- ד. תיאום המשך משימות מול מ"י .

6. דגשים לבניין הכוח לצורך פעילות מתואמת בפקוד מ"י :

- א. שימוש במערכת תקשורת של מ"י שתסופק לצה"ל בהתאם לסיכומים בין הגופים להפעלה ע"י כוחות צה"ל בעת אירוע / תרגיל .
- ב. ביצוע תרגולים משותפים ע"ב גרף תרגילים שנתי (נקודת מפנה, תרגילי צב"ש).

7. נהלים פרטניים לשת"פ עם משטרת ישראל :

- א. פק"ל "אסון המוני" של ח/מ - צה"ל – בסבב התייחסויות במ"י .
- ב. נוהל שת"פ בין מ"י לצה"ל – בשלבי עמ"ט מתקדמים .

נספח ט' - פעילות רשות החירום הלאומית

נספח זה מפרט את הדגשים לפעילות רשות החירום הלאומית (רח"ל) בנושאים השונים בהם עוסק הנוהל.

1. אחריות החוקית/הבסיס החוקי

- א. החלטת ממשלה מס' 1577 מיום 15/4/07 קובעת כי **"אחריות העל לטיפול בעורף בכלל מצבי החירום (לרבות מצב מיוחד בעורף, מלחמה ואלו הנגרמים כתוצאה מאסונות טבע) תהיה בידי שר הביטחון"**.
- ב. החלטת הממשלה מס' 43/ב מיום 19/12/07 – מנחה על הקמת רשות חירום לאומית.
- ג. החלטת ממשלה מס' 706 מיום 23/8/09 – מנחה על איחוד של רח"ל ומל"ח וקיומו של ארגון אחד- רח"ל.
- ד. בהחלטת הממשלה ב/43 נקבע, בין שאר תפקידי רח"ל, לקבוע את **"דרכי הפעלת המרכז לניהול מצבי החירום (להלן: "חדר המצב) שיופעל ע"י רח"ל במשרד הביטחון ובכלל זה תיאום הגופים העוסקים בעורף לפעילות במסגרת חדר המצב"**. ובזמן חירום - **"להפעיל את חדר המצב במשרד הביטחון לטיפול במצבי החירום בעורף"**.
- ה. נספח זה אינו מחליף את הנוהל בין-משרדי מס' 220 מיוני 2003 -שיתוף פעולה ויחסי גומלין מערך המשק לשעת חירום עם משטרת-ישראל.
- ו. משרדי הממשלה, גופי התשתית והרשויות המקומיות יפעלו בהתאם ליעודם, עפ"י חוק, לתו"ל ולנהלים הפנימיים של כל ארגון.

2. פעולות ברמה הלאומית

- א. **איוש נציגי רח"ל** בחפ"קים/מפקדות האירוע של מ"י ברמה הארצית והמחוזית ובעת הצורך, בחפ"ק אחד בשטח בהתאם לסיכום של רח"ט שליטה ומבצעים עם רמ"ח מבצעים במ"י.
- ב. **קביעת סדרי עדיפות** למשרדי הממשלה וגופי התשתית לטיפול והקצאת משאבים ומתן שירות.
- ג. **תיאום והכוונת משאבים** ממשרדי הממשלה וגופי התשתית בראיה מערכתית לצורכי המעגל האופרטיבי.
- ד. תיאום והכוונת גורמי המגזר השלישי.
- ה. **סיוע הדדי** של משרדי הממשלה והרשויות המקומיות (כ"א מקצועי, ציוד חירום ואמצעים שונים).
- ו. **תיאום משרדי הממשלה/רשויות לקליטת מפונים/מתפנים** למרכזי שהייה בסיוע מ"י.
- ז. **יצירת תמונת מצב** לאומית של משרדי הממשלה והרשויות המקומיות.
- ח. העברת מידע והנחיות לציבור בנושא המשקי בתיאום מ"י.
- ט. תיאום משרדי ממשלה וגופי חוץ לסיוע בין לאומי עפ"י צורך מבצעי.

3. דגשים לפעילות בשלבים השונים

א. שלב א' - התראה והזנקה

- (1) קבלת מידע אודות האירוע והפצתו למטה רח"ל, מחוזות, למשרדי הממשלה ולרשויות המקומיות.
- (2) פתיחה ואיוש מנמ"ח רח"ל ומרכזי הפעלה מחוזיים ברח"ל בהתאם להערכת מצב והחלטת ר' רח"ל.
- (3) הפעלת מערך קציני קישור של רח"ל במחוזות/מרחבים של מ"י בהתאם להחלטת רח"ט שליטה ומבצעים.
- (4) הפעלת חפ"קים ברמה הארצית/מחוזות בהתאם להערכת מצב והחלטת ר' רח"ל. (נמצא בתהליך רכש).
- (5) עדכון והנחיות הרשויות המקומיות, משרדי הממשלה וגופי התשתית להערכות למצבי החירום בהתאם לנהלים.
- (6) מוכנות למתן סיוע נדרש לפי הצורך.

ב. שלב ב' - מענה ראשוני

- (1) השתלבות מנהל מחוז/מנהל מרחב מרח"ל בפעילות במפקדות האירוע/חפ"קים אחדים.
- (2) איוש קציני הקישור במחוזות/מרחבים של מ"י.
- (3) בצוע הערכת מצב פנימית והפקת משמעויות.
- (4) אסוף וריכוז הנתונים אודות האירוע.
- (5) עדכון משרדי הממשלה, גופי התשתית והרשויות המקומיות בתמונת המצב.
- (6) תאום ראשוני להערכות של משרדי הממשלה וגופי התשתית בהתאם למאפייני האירוע.
- (7) העברת מידע לציבור בתחום המשקי – הספקת מוצרים ושירותים שונים בהתאם למצב החירום עפ"י הצורך בתאום מ"י.
- (8) מוכנות לסיוע מחו"ל לפי צורך מבצע.

ג. שלב ג' - הערכת מצב ראשונית

- (1) השתתפות בהערכת מצב ראשונית של מפקד האירוע/מ"י במרחב המוגדר בהשתתפות ארגוני החירום וגורמי העורף.
- (2) גיבוש תמונת המצב, הפקת המשמעויות והמלצות על דרכי הפעולה למתן מענה וטיפול נדרש לצרכים המבצעיים.
- (3) עדכון ותיאום גורמי רח"ל, משרדי ממשלה, גופי תשתית והרשויות המקומיות בתמונת המצב ואופן הסיוע הנדרש.
- (4) תיאום שוטף של פעילות רח"ל עם מ"י.

- 5 (מעקב וטיפול בכל הדרישות והצרכים הנדרשים מתוך תמונת המצב.
- 6 (מידע לציבור, הסברה והנחיות מקצועיות בהתאם להתפתחויות בתאום מ"י.
- 7 (מוכנות לסיוע מחו"ל לפי צורך מבצעי .

7. שלב ד' - פעילות מתואמת

- 1 (המשך התיאום והפעילות השוטפת של מנהלי מחוזות/ המרחבים בדרגי הפיקוד המשטרתי על בסיס מפקדות וחפ"קים אחודים.
- 2 (המשך תיאום והפעילות השוטפת ברמת המפקדות ע"ב קציני הקישור של רח"ל.
- 3 (השתתפות בהערכות מצב עיתית משולבת בראשות מ"י ברמות השונות ובפרט ע"י מפקד האירוע של מ"י ברמת השטח.
- 4 (הפקת משמעויות והמלצות למתן מענה עפ"י הצרכים המבצעיים.
- 5 (תיאום ועדכון שוטף של פעילות רח"ל בשיתוף הגורמים המטפלים באירוע.
- 6 (המשך טיפול ותיאום מול משרדי הממשלה וגופי תשתית והרשויות המקומיות.
- 7 (המשך תאום העברת המידע לציבור, הסברה והנחיות בהתאם להתפתחויות בתיאום מ"י.
- 8 (השתתפות בהערכות המצב והצגת תמונת מצב ברמה הלאומית.
- 9 (מוכנות לסיוע מחו"ל לפי צורך מבצעי .

ה. שלב ה' - סיום האירוע

- 1 (תיאום העברת מידע לציבור על סיום האירוע והנחיות חזרה לשגרה בתיאום מ"י.
- 2 (תיאום משרדי הממשלה, גופי התשתית והרשויות המקומיות לקיים המשכיות ורציפות תפקודית באזור האירוע לאוכלוסיה ברמת שירות סבירה עד להחזרת הפעילות השוטפת לשגרה.
- 3 (תיעוד כלל הפעילויות של רח"ל בכל מהלך האירוע והתארגנות לתחקיר להפקת לקחים.

4. המאמצים העיקריים.

צירי הפעולה המרכזיים ברמה הלאומית :

- א. לתכלל את משרדי הממשלה וגופי התשתית למתן תמיכה וסיוע לגורמים הפועלים במעגל האופרטיבי.
- ב. שילוב גורמי המגזר השלישי יחד עם גופי הממשלה בהתאם לצרכים הנדרשים ברמת השטח.
- ג. העברת מידע לציבור הכולל עובדות ונתונים שונים באשר לרמות השירות אותה אוכלוסיה יכולה לקבל וכן תיאור על המצב בו הם נמצאים וכיצד לפעול בהתאם להתפתחויות.
- ד. סיוע מחו"ל - תיאום כלל הגופים ברמה הלאומית להבאת ציוד, אמצעים וכוחות מיוחדים לסייע באירוע לפי הצורך המבצעי, תיאום הגעת הציוד, קליטתו בארץ, תעדוף חלוקתו, אחסונו ומיצויו.

- ה. **פינוי אוכלוסיה/קליטה מפונים** - תעשה לאחר קבלת החלטה ע"י גורם ממשלתי או ע"י מפקד האירוע במקום במקרה קיצוני שבה נשקפת סכנת ברורה ומיידית לאוכלוסיה בתיאום גורמי צה"ל והרשויות המקומיות בסיוע מ"י.
- ו. תיאום כלל הגופים להמשכיות ורציפות תפקודית באזור האירוע לאוכלוסיה ברמת שירות הנדרשת להחזרת הפעילות לשגרה.

5. **המרכיבים להצגה בתמונת המצב**

- א. תמונת מצב החלטות קברניטים(השר להגנת העורף, ר' רח"ל וגופים אחרים).
- ב. תמונת מצב הרשויות המקומיות.
- ג. תמונת מצב המשכיות ורציפות של המשק ומשרדי הממשלה וגופי תשתית.
- ד. תמונת מצב מרקם החיים של האוכלוסייה.
- ה. תמונת מצב משאבים.
- ו. תמונת מצב סיוע מחו"ל(במידה ונדרש).
- ז. תמונת מצב מידע לציבור והסברה.

6. **הדגשים לבנין הכוח לצורך פעילות מתואמת בפיקוד מ"י ע"ב:**

- א. תפיסת הייסוד להפעלת העורף במצבי החירום- מאפריל 2010 – רח"ל.
- ב. תפיסת השליטה בעורף במצבי החירום- ממרץ 2010 – רח"ל.
- ג. השתלמויות ותרגילים משותפים במתארים השונים במסגרת תוכנית פעילות השנתית של רח"ל.

7. **נהלים לשת"פ עם משטרת ישראל**

- א. נוהל שת"פ מ"י – רח"ל מס' 90.221.108.058
- ב. הנוהל בין-משרדי מס' 220 מיוני 2003 -שיתוף פעולה ויחסי גומלין מערך המשק לשעת חירום עם משטרת-ישראל.

נספח י - פעילות משרד הבריאות / האגף לשעת חירום

נספח זה מפרט את הדגשים לפעילות האגף לשעת חירום במשרד הבריאות בנושאים השונים בהם עוסק הנוהל.

1. אחריות עפ"י חוק

א. אחריות משרד הבריאות לענייני נוהל זה מוגדרת בפקודת בריאות העם .

ב. הפעילות בשגרה:

1) גיבוש מדיניות ההפעלה בחירום:

- (א) כתיבת תורה ונהלי הפעלה לבתי-חולים ולמוסדות הרפואה בקהילה, לכלל מצבי החירום
- (ב) בקורות מקצועיות על תרגילים, אירועים והדרכות.
- (ג) הפעלת ועדות יועצות לרשות העליונה לאשפוז ובריאות לשע"ח ("רשות") ויועצים.

2) הדרכה, תרגול והערכת האפקטיביות

- (א) מוסדות מערכת הבריאות - פיתוח מערכי הדרכה ואמצעי הדרכה מתקדמים וביצוע תרגילים והדרכות
- (ב) עובדי מערכת הבריאות - לביצוע משימות במתארי חירום ולתגבור מקצועות קריטיים.
- (3) רכש, אחסון, אחזקה ורענון של תרופות, צר"פ, מכשור רפואי וציוד רפואי משקי.
- (4) בקרה ופיקוח במוסדות הבריאות ובמפעלים חיוניים של מערכת הבריאות.
- (5) פיתוח, תחזוקה ותרגול התשתית הארגונית לניהול מערכת הבריאות בחירום.
- (6) תכנון פריסת מערך האשפוז במתארי חירום (הרחבת מיטות, שינוי ייעוד ועוד).
- (7) תכנון כוח אדם למתארי החירום (תקנון מפתחות כוח אדם, בחינת מצבות האיוש, ריתוק עובדים, איתור פוטנציאל כוח אדם אזרחי לתגבור המערך).
- (8) הפעלת הענפים הייעודיים בפיקוד העורף.
- (9) אחריות על הקשר של מערכת הבריאות עם גורמי הביטחון במדינה.
- (10) תיאום ובקרת היערכות מגן דוד אדום למצבי חירום.
- (11) פיתוח, התקנה ותחזוקת תשתיות וטכנולוגיות.
- (12) יצירת שיתופי פעולה עם גופים לאומיים ובינלאומיים לבנייה ושיתוף ידע ומענה לחירום.
- (13) הפעלת מוקד תרופות נדירות לאומי.

ג. הפעילות בחירום:

1) הפעלת חדר המצב הלאומי של מערכת הבריאות.

- (א) איסוף וריכוז מידע.
- (ב) בניית תמונת מצב.
- (ג) הפצת מידע לגורמים רלוונטיים.

2) הפעלה אופרטיבית של מערכת הבריאות.

- (א) תכנון צרכים לשעות וימים הבאים; המלצות מדיניות ל"רשות".
- (ב) הנחיית כלל מוסדות הבריאות על בסיס המדיניות שנקבעה.
- (ג) מעקב אחר יישום ההנחיות.
- (ד) שמירת קשרי גומלין מול צה"ל (חיל הרפואה ופיקוד העורף) וגורמי ביטחון נוספים.

(ה) שמירה על פעילות שוטפת ורציפה של הוועדות.

(ו) הפעלת מתנדבים מהארץ ומחו"ל.

(3) מתן מענה לוגיסטי להפעלת מערך הבריאות בחירום.

(א) ניפוק תרופות, צר"פ, מכשור רפואי וציוד רפואי משקי.

(ב) סיוע בפתרונות לוגיסטיים לכלל גופי מערכת הבריאות.

(4) ביצוע תחקירים לאחר אירוע ויישום הלקחים שהתקבלו בתחקירים.

(5) הנחייה והדרכת מוסדות מערכת הבריאות לקראת אירועים צפויים.

(6) יחסי גומלין עם פקע"ר בהתרחש אירוע חירום בשגרה ובמלחמה :

(א) הפעלת חמ"ל.

(ב) ויסות שניוני.

(ג) גיבוש תמ"צ נפגעים.

(ד) תיאום מדיניות התגוננות למוסדות הבריאות.

2. יכולות מבצעיות :

א. הנחיות מוסדות הבריאות בהתאם לאירוע.

ב. הגדרת מצב כוננות.

ג. יצירת תמונת מצב עדכנית אודות מערכת הבריאות.

ד. תכנון הפעילות לגופי הבריאות השונים ל- 24 השעות הבאות ותיאום ויסותים ויעדי פינוי עם מר"פ העורף.

ה. תגבור אמצעים למוסדות הבריאות בהתאם לאירוע.

ו. הפצת הנחיות ראש המטה ומעקב אחר ביצוען.

ז. גיבוש תמ"צ האירועים והערכות סיכונים בהתאם למידע ממד"א, צה"ל, משטרה, הגנ"ס ורח"ל.

3. דגשים לפעילות בכל אחד מהשלבים:

א. שלב א' – התראה והזנקה

קבלת דיווח על כל אירוע חריג כמו לדוגמא:

(1) משטרת ישראל: התרעה להפרות סדר, קוד פגיון (התרעה על מחבל), פגיון צהוב (התרעה על מחבל עם חומ"ס), פרש תורכי (חדירת גבול), אירוע טרור – פיגוע, אירוע "מעטפה" חשודה,

רעידת אדמה, שריפות גדולות, שטפונות, צבא שמים, אחר.

(2) איכות הסביבה: אירוע חומ"ס, שריפות גדולות, אחר.

(3) מד"א: אירוע רב-נפגעים (תאונה, טרור), מחסור במשאבים קריטיים (דם וכד'), אחר.

(4) שירות בתי הסוהר: תחלואה חריגה במתקני כליאה, הפרות סדר במתקני כליאה, אחר.

(5) מקרפ"ר: תאונות אימונים, אירוע עם נפגעים במסגרת פעילות בחו"ל, אירוע עם נפגעים כתוצאה מפעילות, היערכות לפעילות מבצעית עם צפי נפגעים, אחר.

(6) חטיבת המבצעים: היערכות לפעילות מבצעית עם צפי נפגעים רב, אירוע צבאי חריג עם נפגעים, פעילות חריגה, שניוני מצב כוננות, הסלמה, צבא שמיים, אחר.

(7) פקע"ר: התרעה על ירי בשטח המדינה הנחיות התגוננות, ניצוץ אנושי, איילת השחר, אירוע

בט"ש עם נפגעים, הודעה על ירי בשטח המדינה, הכנסת והובלת בתי חולים מכוננות, אחר.

ב. שלב ב' – מענה ראשוני

- 1) פתיחת חדר מצ"ב (באירוע ביולוגי – הגעת נציג משטרת ישראל לחדר מצב משרד הבריאות).
- 2) עדכון גורמים במערכת הבריאות וגורמים חברים לגבי פעילות מערכת הבריאות.
- 3) קבלת מידע בדחיפה מהמשטרה לגבי האירועים והערכות סיכונים.
- 4) הגעת נציגי משטרת ישראל לבתי חולים לשם שמירה על סד"צ, למרכז המידע לזיהוי פצועים אלמונים וחבלן למלר"ד – בהתאם לנהלי שת"פ עם משטרת ישראל.
- 5) שילוב כוחות חקירה במקרה של אירוע ביולוגי חריג

ג. שלב ג' – הערכת מצב ראשונית

- 1) קבלת מידע ממשטרת ישראל, משרד החוץ, תיירות, מד"א, צה"ל – מקרפ"ר, חטיבת המבצעים, פקע"ר (בהתאם לאירועים).
- 2) עדכון גורמים חברים.
- 3) גיבוש מדיניות הפעלת מערכת הבריאות והעברת הנחיות לשטח.

ד. שלב ד' – פעילות מתואמת בפיקוד משטרת ישראל

- 1) קבלת מידע בדחיפה על האירוע והערכות סיכונים.
- 2) נציגי משטרת ישראל בבתי החולים – חבלן, סד"כ, זיהוי פצועים אלמוניים – עפ"י נוהל קיים עם משטרת ישראל).
- 3) אישורי מעבר לצוותי רפואה – עפ"י נוהל קיים עם משטרת ישראל.
- 4) קשר טלפוני מול מנמ"ל, משל"ט ארצי (לפי האירוע) במקרים חריגים ובמידת האפשר יישלח נציג לחפ"ק בשטח.
- 5) ביצוע חקירות אפידמיולוגיות משותפות במקרה של אירוע ביולוגי חריג.
- 6) שת"פ עם חטיבת האבטחה לנושא אבטחת מתקני בריאות ופעילות באזורי סיכון-באמצעות אגף הביטחון.
- 7) במידת היכולת (ועפ"י תיאום) יישלח נציג לחפ"ק המשטרה בשטח ולמטא"מ במטא"ר.

ה. שלב ה' – סיום האירוע

- 1) במערכת הבריאות עם חזרה לשגרה בבתי החולים
- 2) במצב חירום עם הודעה על חזרה לשגרה של מפקד פקע"ר.

4. דגשים לפעילות בכל אחד מהמאמצים:

- א. **הפחתת סיכונים:** נוכחות חבלן בבתי החולים הקולטים מאירוע פתע.
- ב. **סדר ציבורי:** נציגות אוטומטית של משטרת ישראל בבתי החולים הקולטים. במידה שהאירוע כרוך בפתיחת מב"טים / מרכזי נחשפים – יהיו נציגי משטרת ישראל גם במב"טים/ מרכזי נחשפים לצורך שמירה על סד"צ.
- ג. **מידע לציבור:** נציג משטרת ישראל במרכז המידע בבתי החולים לסיוע בזיהוי פצועים אלמונים.
- ד. **חקירה:** באירוע ביולוגי חריג בחשד לטרור.

5. מרכיבים להצגה בתמונת המצב:

- א. תמ"צ נפגעים.
- ב. תמ"צ מאושפזים.
- ג. פערים ובעיות.
- ד. באירוע ביולוגי – תמונת תחלואה, תצאות חקירה אפידמיולוגית משותפת – מקום קובע וזמן קובע
- ה. הנחיות התנהגות באירוע ביולוגי

6. דגש לבנין הכוח : ביצוע תרגול שנתי מתואם ומשולב. (מחלקת תכנון וחירום, אג"מ, חטיבת האבטחה).

7. נהלים פרטניים לשת"פ עם משטרת ישראל:

- א. נוהל שת"פ – כולל נושא חבלן, אישורי מעבר וסד"צ.
- ב. נוהל זיהוי פצועים ואלמונים – מול אח"מ.
- ג. נוהל חקירה אפידמיולוגית – בשלבי הכנה.

נספח י"א - פעילות המשרד להגנת הסביבה

נספח זה מפרט את הדגשים לפעילות המשרד להגנת הסביבה בנושאים השונים בהם עוסק הנוהל.

1. אחריות עפ"י חוק

א. עפ"י קובץ ההוראות וההנחיות בנושא "הטיפול המשולב באירועי חומרים מסוכנים" יוני 1994, שאושר בהחלטת ממשלה 4383 (חמ/21) משנת 1994:

- (1) לספק מידע ונתונים בנושא חומרים מסוכנים לכל דורש מוסמך.
- ב. חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג – 1993 תפקידי ממונה על אירוע חומרים מסוכנים וסמכויותיו (תיקון מס' 4) תשס"ה-2005 :
 - (1) מתן ייעוץ מקצועי להחזרת המצב באזור האירוע לקדמותו והנחיות לשיקום אזור האירוע.
 - ג. המשרד להגנת הסביבה - מנחה מקצועי לאומי לנושא החומרים המסוכנים בישראל - תיקון החלטת ועדת השרים מס' חמ/6 מיום 3.3.2008 :

במסגרת תפקידו וסמכויותיו על פי דין, יבצע המשרד את הפעולות הבאות:

 - (1) יישמש כיועץ מקצועי לאומי לכל רשויות המדינה בכל הנוגע לטיפול משולב בחומרים מסוכנים.
 - (2) רכז ועדה בינמשרדית בראשותו, שתשמש כוועדה בינמשרדית מקצועית מייעצת למשרד בנושא חומרים מסוכנים (להלן – הוועדה).
 - (3) בעת אירוע אסון המוני ואירוע חומרים מסוכנים, ייעץ המשרד מקצועית לכוחות החירום בכל הנוגע לטיפול בחומרים המסוכנים כהגדרתם בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993, וירכז את ביצוע התפקידים שנקבעו לו בעניין זה בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993 ובכפוף לאמור בסעיף 5 להחלטה זו.

2. יכולות מבצעיות

א. יכולות של אנשי מקצוע נוספים במשרד להגנ"ס:

- (1) המלצות בדבר הפעולות שיש לנקוט לצורך שיקום זירת האירוע וזאת על בסיס בקרת הנזקים שנעשתה בה.
- (2) השתתפות בתחקיר ראשוני בזירת האירוע.
- (3) איסוף ראיות לצורכי אכיפה.

3. דגשים לפעילות בכל אחד מהשלבים

א. שלב א' ההתרעה והזנקה

- (1) מתבצעת תעבורת מידע יעילה לצורך אימות נתוני האירוע ותאום החבירה לזירה – ככל הניתן בין מוקדים (מרד"מ, משל"ט) ועל בסיס רשת "מציל". במקביל, יש לאפשר בהתאם לצורך קשר ישיר של מוקד הסביבה לבין גורמים בזירת האירוע.

(2) מוסרי המידע ומקבליו מתמקדים בנתונים העיקריים :

(א) מי מעורב ?

(ב) מה קרה ואיך קרה ?

(ג) מתי החל והאם נמשך ?

(ד) איפה ההתרחשות ?

(ה) למה זה קרה ?

(3) **מוקצות משימות למוזנקים** – חבירה למפקד האירוע (חפ"ק אחוד) ובמקביל, במגבלות כוח האדם ובהתאם לנסיבות, הקמת חפ"ק הגנ"ס והתפרסות למשימות השטח .

(4) **קשר של גורמי חירום והצלה** עם מנהל האירוע מטעם הגנ"ס (מנהל המחוז בתחומו מתרחש האירוע או מי מטעמו) - עד להגעתו לזירת האירוע הקשר עימו באמצעות מוקד הסביבה .

ב. שלב ב' – דגשים לשלב המענה הראשוני

(1) נציג הגנ"ס שאמור לשמש כנציג החפ"ק האחוד חובר אליו בהקדם .

(2) הפצת מידע על החומר המסוכן בנסיבות מעורבותו באירוע ונגזרות משמעויות לטובת יצירת תמונת מצב .

ג. שלב ג' – הע"מ ראשונית

(1) נציג הגנ"ס מתפקד בחפ"ק האחוד ומייצג לכוחות החירום .

(2) הנציג מדווח למוקד הסביבה ומסתייע בו לקבלת מידע .

ד. שלב ד' – פעילות מתואמת בפיקוד מ"י

(1) מוקדי גורמי החירום וההצלה בעבודתם המשותפת מייצרים מעגל קשר מגבה לעבודת חפ"ק אחוד\ מפקדה משולבת ומציפים פערים .

(2) במוקד הסביבה מנוהל יומן אירוע לצורכי תחקור עתידי והפקת לקחים .

(3) הקפדה על מסרי דוברות אחידים .

ה. שלב ה' - סיום האירוע

(1) וידוא כי בהיבטי סכנות מפני חשיפה לחומרים מסוכנים ניתן להכריז חזרה לשגרה .

(2) וידוא כי "העברת המקל" במסגרת שיקום זירת האירוע ברורה ומוסדרת .

(3) ביצוע תחקור והפקת לקחים בדגש על המענה שנתן בעל החומר המסוכן לאירוע ופעולות המניעה שנקט טרם האירוע .

(4) עדכון דרישות במסגרת ההסדרה החוקית של הפעילות בחומ"ס בהתאם ללקחים (היתרי רעלים) .

4. דגשים לפעילות בכל אחד מהמאמצים

א. מאמץ שני – הכלת האירוע

יעוץ מקצועי לכוחות החירום לשמירת מב"ר ולהנחיית הפועלים באזורי הסכנה.

ב. מאמץ שלישי – שליטה

חבירה לחפ"ק מפקד האירוע בשלב ראשוני ותיאום פעולות הגנה"ס בהתאם ובהמשך חבירה לחפ"ק האחד תוך הצבת נציג בחפ"ק להצגת תמונת האירוע בהיבט הארגוני וקבלת תמונת מצב כוללת ואחודה והעברתה לאחר לדרג מנהלים בארגון.

1) מיקום חפ"ק אחד או מפקדה המשולבת במקום בטוח וחבירה בטוחה אליהם.

2) שמירת רצף נציגות במפקדה המשולבת.

ג. מאמץ רביעי – פעולות אכיפה

1) פינוי הריסות – התייחסות למעורבות אפשרית של אסבסט ומתן הנחיות בהתאם.

2) הכוונת מתפנים – מתן דגשים למניעת חשיפתם לחומ"ס.

ד. מאמץ חמישי – תחקיר

1) דגימה.

2) צילומים.

3) תיעוד פעולות ותוכן שיחות.

4) השוואת ההיערכות לאירוע והמענה אליו לדרישות היתרי הרעלים.

ה. מאמץ שישי: המידע לציבור

1) מתן יעוץ מקצועי לכוחות החירום בנוגע לאוכלוסייה

2) בהקשר זה יודגש ההבדל בין המלצות שנובעות מסכנות חשיפה לאש או לפיצוץ

לבין סכנות שנובעות מחשיפה לעשן/חומרים רעלים.

ו. מאמץ שביעי: התמיכה

1) תמיכה הדדית בין מחוזות ובעזרת המטה.

2) וידוא התמקדות במאמצים במועד האפקטיבי שלהם בדגש על המידע לציבור.

5. מרכיבים ייחודיים להצגה בתמונת המצב

א. פירוט סטאטוס – מידת ההצלחה במשימות העיקריות עד כה.

1) לצורך הכרזת תום אירוע, שיקום הזירה וביצוע תחקיר ואכיפה יוצג סטאטוס.

2) שלילת הסכנות.

3) הגדרת הפעולות הנדרשות לשיקום הזירה והאחראים לביצוען.

4) איסוף ממצאים.

ב. פירוט הכוחות ורמת הכשירות שלהם להמשך המשימות

- 1 (תחלופה נדרשת של נציגות בחפ"ק האחוד (או במפקדה המשולבת), חפ"ק הגנ"ס ובאתרי שת"פ נוספים .

ג. תיאומים ודרישות

- 1 (דרישה להפעלת אמצעים טכניים (למשל צמ"ה) לצורך תיחום שפכי חומ"ס ומניעת התפשטותם. בכלל זה וידוא חברתם המהירה לזירה.
- 2 (מידע מהמשטרה על גורמים מעורבים באירוע (למשל מובילי חומ"ס) לצורך יצירת קשר עימם והפעלתם.
- 3 (דרישה לנוכחות נציגות בחפ"ק האחוד ובמפקדה המשולבת של גורמים שקשורים לשיקום הזירה ולמהלך החזרה לשגרה (למשל, רשות מקומית).

6. דגשים לבניין הכוח לצורך פעילות מתואמת בפיקוד מ"י

- א. תורה ונהלים : קובץ ההוראות וההנחיות בנושא "הטיפול המשולב באירועי חומרים מסוכנים" יוני 1994, שאושר בהחלטת ממשלה 4383 (חמ/21) משנת 1994 .
- ב. תכנון : פעילות במסגרת "המשרד להגנת הסביבה - יועץ מקצועי לאומי לנושא החומרים המסוכנים בישראל - תיקון החלטת ועדת השרים מס' חמ/6 מיום 3.3.2008"
- ג. משאבי אנוש : כוח האדם הייעודי מורכב מאנשי מקצוע שמבצעים כוננות בנוסף לתפקידי השגרה שלהם. לעת חירום מופעל ריתוק משקי.

7. נהלים פרטניים לשת"פ עם משטרת ישראל

- א. קובץ ההוראות וההנחיות בנושא "הטיפול המשולב באירועי חומרים מסוכנים".
- ב. העדכונים בחוק החומרים המסוכנים בהתאם לפקודת המשטרה (תיקון מספר 19).
- ג. מתארי פח"ע למיניהם.

נספח י"ב - פעילות שירות בתי הסוהר

נספח זה מפרט את הדגשים לפעילות שירות בתי הסוהר בנושאים השונים בהם עוסק הנוהל.

1. אחריות שב"ס עפ"י חוק

בהתאם לפקודת בתי הסוהר סעיף 76א תפקידי השירות: "שירות בתי הסוהר (להלן השירות) יעסוק בניהול בתי הסוהר, בהבטחת אסירים ובכל הכרוך בכך"

2. יכולות מבצעות

- א. בהתאם לתחומי האחריות, לשב"ס יכולת מבצעת למתן מענה בהתאם לתרחישי ייחוס פנימיים וביניהם: הפס"ד, קטטות, תקיפת אנשי סגל ועוד.
- ב. לשב"ס יכולת מענה ראשוני ובסיסי בלבד למספר רב של איומים שהמענה הרחב אליהם נשען על מ"י, צה"ל גופי החירום וההצלה, כגון: בריחה, תרחישי שריפה אירועי חומ"ס ועוד.

3. דגשים לפעילות בכל אחד מהשלבים

- א. שלב א' – התראה והזנקה: היה ולאירוע, יהיה אשר יהיה, השפעה של אחד ממתקני הכליאה, נדרש עדכנו ברמת השטח וכן עדכון של הרמה הארצית (מרד"מ מטה ארצי אל מול משל"ט נציבות)
- היה והאירוע מתרחש באחד ממתקני שב"ס יוזנקו הכוחות ויעבור דיווח לגורם האחראי טריטוריאלי וכן דיווח ברמה הארצית (ממשל"ט נציבות בשב"ס למרד"מ מטה ארצי)
- ב. שלב ב' – מענה ראשוני: במסגרת פעולות התאום, החלפת קציני קישור והחלפת דרכי תקשורת.
- ג. שלב ג' – הע"מ ראשונית: השתתפות ביצירת תמונת המצב, בהערכות המצב והצגת משמעויות למתקני הכליאה באזור האירוע.
- ד. שלב ד' – פעילות מתואמת בפיקוד מ"י: המשך תאום ע"ב קציני הקישור יצירת תמונת מצב מתמשכת במתקני הכליאה המושפעים.
- ה. שלב ה' - סיום האירוע: שותפות בתחקיר הראשוני.

4. דגשים לפעילות בכל אחד מהמאמצים

א. מאמץ ראשון: חילוץ והצלה

- (1) מאמצי משנה: חילוץ לכודים, טיפול רפואי, פינוי נפגעים וחללים.
בשלבים הראשונים לאירוע, לשב"ס אין יכולת חילוץ לכודים וטיפול בחללים.
- (2) לשב"ס יכולת מוגבלת במתן טיפול רפואי, טיפול זה ברובו נשען על מד"א ובתי החולים.

ב. מאמץ שליטה באירוע

חבירה לחפ"ק מפקד האירוע בשלב ראשוני ותיאום פעולות שב"ס בהתאם ובהמשך חבירה לחפ"ק האחוד תוך הצבת נציג בחפ"ק להצגת תמונת האירוע בהיבט הארגוני וקבלת תמונת מצב כוללת ואחודה והעברתה לאחור לדרג מנהלים בארגון .

5. מרכיבים ייחודיים להצגה בתמונת המצב

- א. תמונת מצב קליטת עצורים.
- ב. משימות ליווי עצורים משטחי ריכוז והתחנות.
- ג. פינוי מתקנים.

6. דגשים לבניין הכוח לצורך פעילות מתואמת בפקוד מ"י

- א. תורה ונהלים : עדכון שוטף של פקודת "סורג", שותפות במתן מענה למאמץ הליווי והכליאה בכתיבת פקודות המבצע ונהלים.
- ב. הדרכה ותרגילים : שמירת כשירות ותרגול כוחות מתגברים במסגרת "פקודת סורג".
- ג. טכנולוגיה : יכולת העברת מידע בין חמ"לים וחפ"קים – נתונים וקשר.

7. נהלים פרטניים לשת"פ עם משטרת ישראל

פקודת "סורג" – היערכות מ"י לתגבור בתי הסוהר / מעצר

לוח תפוצה

מפקדי מחוזות וסגניהם : צפון , חוף , מרכז , תל אביב , ירושלים , דרום , ש"י
ראשי אגפים וסגניהם : אג"מ , את"ן , מג"ב , אח"מ , אג"ת , את"ל , אמ"ש , מנ"ט
ראשי יח' מקצועיות : יועמ"ש , דובר , להב , יב"ק , מה"ד , מז"פ , בטיחות
ראשי חטיבות באג"מ : מבצעים , אבטחה , שיטור וקהילה
ראשי מחלקות באג"מ : מבצעים , תכנון וחירום , סיור , שיטור קהילתי , חבלה , אבטחה , מעברים , מתנדבים
מפקדי יחידות ארציות : ימ"מ , מתפ"א , מו"מ , מסוקים , יח' 33 , שיטור ימי
מפקדי בתי ספר ארציים : מלמ"ש , בה"ד מג"ב , בסכ"ם
ק' אג"מ / רע"ן מבצעים מחוזיים : צפון , חוף , מרכז , תל אביב , ירושלים , דרום , ש"י
רעש"קים / קמב"צים מחוזיים : צפון , חוף , מרכז , תל אביב , ירושלים , דרום , ש"י
ממ"רים / סממ"רים
ק' אג"מ / רלש"קים / קמב"צים מרחביים
מת"חים / סמת"חים
רמש"קים בתחנות
שר לבט"פ
מפכ"ל
סמפכ"ל
מנכ"ל המשרד לבט"פ
מבקר המשרד לבט"פ
המזכיר הבטחוני לשר הבט"פ
צה"ל – ר' אמ"ץ , רח"ט מבצעים
פקע"ר – אלוף , ק' אג"מ
כב"א – נציב , רח"ט מבצעים
מד"א – מנכ"ל , מנהל אג"מ
הגנה"ס – ר' אגף חומ"ס , מנהל מוקד
שב"ס – נציב , רח"ט ביטחון
מ' הבריאות – מנהל אגף שע"ח
רח"ל – ראש רח"ל , רח"ט שליטה ומבצעים
רשויות – מנב"ט רשויות מקומיות